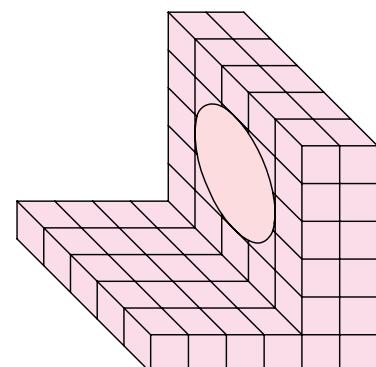
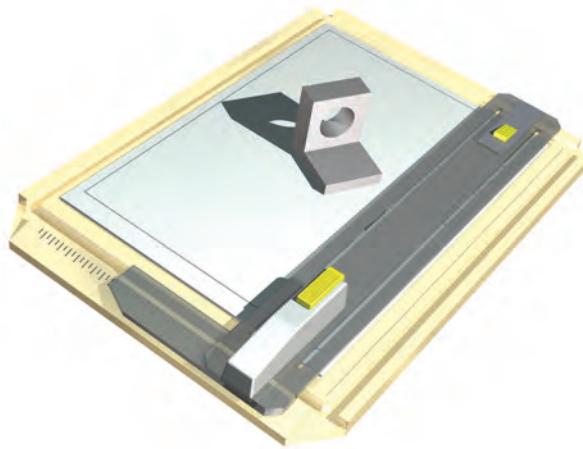

دستور کار شماره‌ی ۳

ترسیم تصویر مجسم

(۲۰ دقیقه)

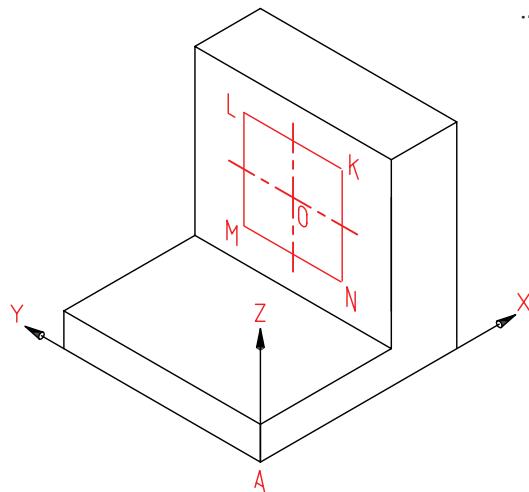

جدول ابزار

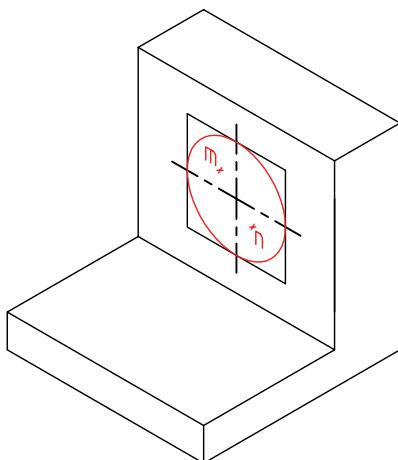
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
نرم	پاک‌کن	حداقل 70×50	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خط‌کش تی
مویی	برس	30°	گونیا
روپوش سفید	لباس کار	نواری	چسب
		HB	مداد

مراحل ترسیم

- لوزی محیطی دایره یعنی $\overline{LMNK}$ را ترسیم کنید.
- چون قطر دایره 30° است، اضلاع لوزی هم 30° خواهد بود.

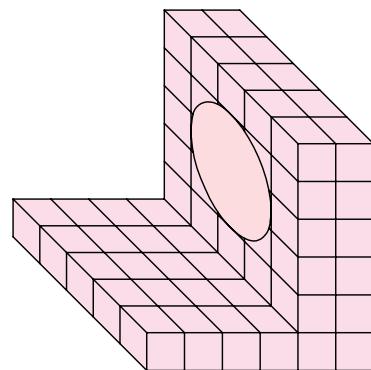

۴. مراکز قوس‌ها یعنی m و n را تعیین و کمان‌هار رسم کنید.
- می‌توانید با پاک کردن خطوط اضافی شکل را پر نگ کنید.

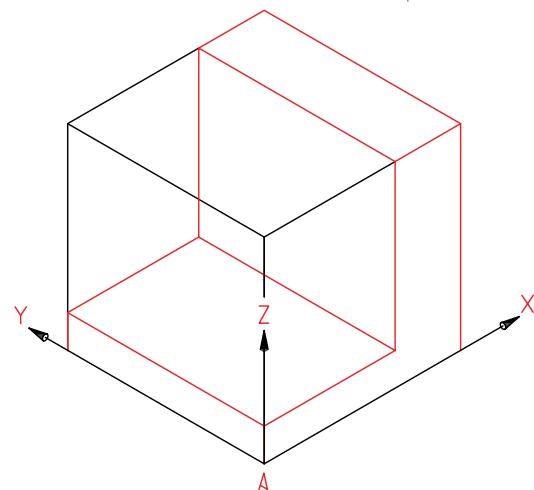

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

۱. کاغذ A4 را افقی بجسبانید و کادر و جدول را رسم کنید.
- باید از جسم زیر (مدل) یک نمای ایزومتریک رسم کنید.

۲. محورهای ایزومتریک را رسم و مبنای A را مشخص کنید. فاصله‌ی A تا سمت چپ 80 و از بالا 120 .
- جعبه‌ی محیطی را به اندازه‌های $60 \times 60 \times 60$ رسم کنید.
- با توجه به اندازه‌ها، بدنه را کامل کنید. (همه‌ی کارها با خط نازک و کمرنگ)

۳. نقطه‌ی O (مرکز دایره) را با توجه به مختصات آن ($Z=35$ ، $X=40$ ، $Y=30$) مشخص کنید.

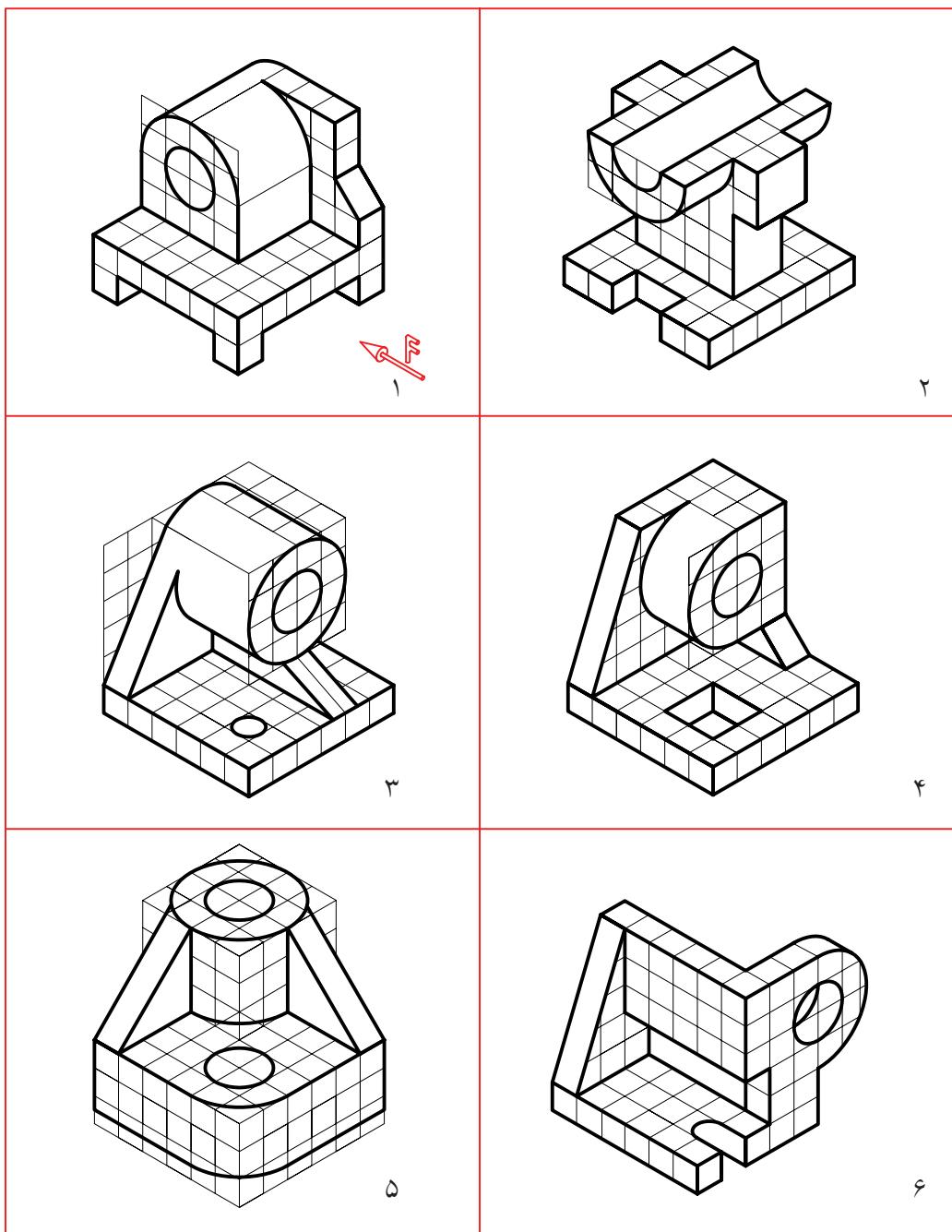
نظری ◀

۱. تصویر مجسم چگونه نمایی است و چه توانایی‌هایی دارد؟
۲. محورهای ایزومتریک چه نام دارند و چگونه ترسیم می‌شوند؟
۳. برای ترسیم سه‌بعدی ایزومتریک جسم، چگونه شروع می‌کنید؟ با ترسیم شکل توضیح دهید.
۴. برای ترسیم یک خط شیب‌دار چگونه کار می‌کنید؟ با ترسیم شکل توضیح دهید.
۵. چگونگی ترسیم یک دایره در نمای ایزومتریک را شرح دهید.

ارزشیابی پایانی

◀ عملی

۱. مکعبی به يال ۷۰ رسم کنید و بر سه سطح آن، سه شبه‌بیضی چهار مرکزه به قطرهای ۴۰، ۵۰ و ۷۰ رسم کنید (هر کدام روی یکی از سطوح).
۲. نمایی سه‌بعدی به دلخواه ترسیم کنید. بهترین سه‌بعدی ترسیم شده با نظر دوستان شما برگزیده خواهد شد.
۳. برای مدل‌های موجود در جدول: با توجه به دید روبروی مشخص شده، نمای ایزومتریک را رسم کنید. هر مربع را برابر ۱۰ در نظر بگیرید (هر یک روبروی A4).

توانایی خواندن نقشه‌های ساده‌ی مکانیکی

◀ در پایان آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

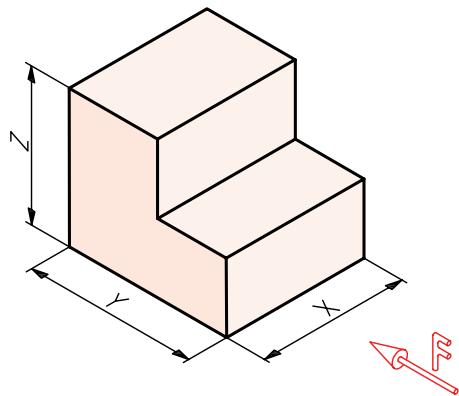
- اصول مجهول‌یابی را شرح دهد.
- همه‌ی نقاط مجهول را با خطوط کمکی به دست آورد.
- نمای مجهول را با روش‌های ذهنی ترسیم کند.
- نمای مجهول را به روش‌های علمی ترسیم کند.

ساعات آموزش		
جمع	عملی	نظری
۱۷	۱۵	۲

پیش آزمون

۱. آیا رابطه‌ای معین میان سه نما وجود دارد؟

۲. با توجه به شکل و نمای رو به رو مشخص شده، هر نما کدامیک از ابعاد جسم را مشخص خواهد کرد؟

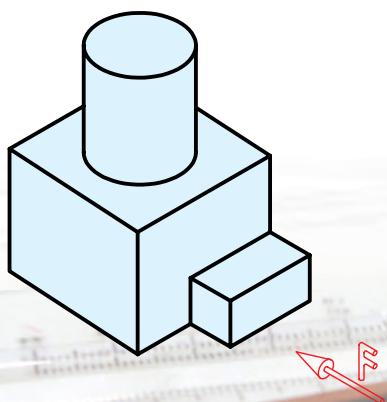
۳. با ترسیم دست آزاد سه نما از جسم بالا، رابطه‌ی میان آنها را مشخص کنید.

۴. نقش خط کمکی ۴۵ درجه در انتقال نماها چیست؟

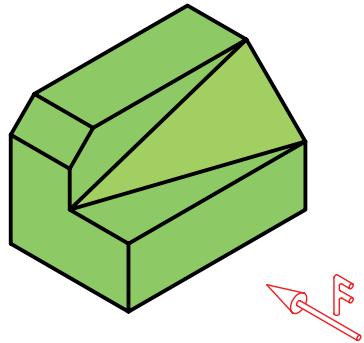
۵. آیا خط کمکی ۴۵ درجه باید در جای معینی نسبت به نماهای رو به رو و افقی رسم شود؟

۶. آیا می‌توان فاصله‌ی نمای رو به رو و نمای نیم‌رخ را به دلخواه تعیین کرد؟

۷. جسم رو به رو را به چه اجسام ساده‌تری می‌توان تجزیه کرد؟

۸. نمای رو به روی کدام یک از خط‌ها (جمعاً چند خط)، نقطه خواهد شد؟

۹. چند خط در نمای نیم‌رخ، نقطه خواهد شد؟

۱۰. آیا می‌توانیم بگوییم که همهٔ خط‌های موجود یک حالت مشابه دارند؟

۱۱. کدام خط در نمای رو به رو به صورت نقطه دیده خواهد شد؟

۱۲. کدام خط در نمای افقی یک نقطه خواهد بود؟

۱۳. چگونه می‌توانیم برای هر خط یک نام بگذاریم؟

۱۴. کدام خط‌ها در نمای رو به رو اندازهٔ واقعی دارد؟ در این صورت، نماهای دیگر آن‌ها چه وضعی خواهند داشت؟

۱۵. کدام خط‌ها در نمای افقی اندازهٔ واقعی دارد؟ نماهای دیگر آن‌ها چطور؟

۱۶. کدام یک از صفحه‌ها در نمای رو به رو اندازهٔ واقعی دارند؟ تصاویر دیگر آن‌ها چگونه است؟

۱۷. کدام یک از صفحه‌ها در نمای افقی اندازهٔ واقعی دارند؟ نماهای دیگر آن‌ها چگونه است؟

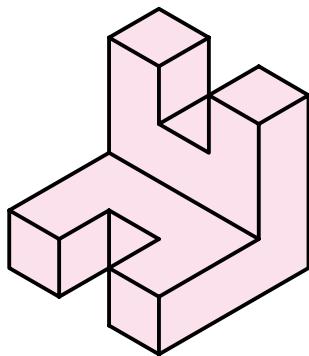
۱۸. برای ساختن یک قطعه با یونولیت به چه ابزاری نیاز دارید؟

۱۹. چگونه می‌توانیم از مقوای نازک مکعب بسازیم؟

۲۰. چگونه می‌توانیم از خمیر مجسمه‌سازی استوانه بسازیم؟

اصول مجھول یابی (نقشه‌خوانی)

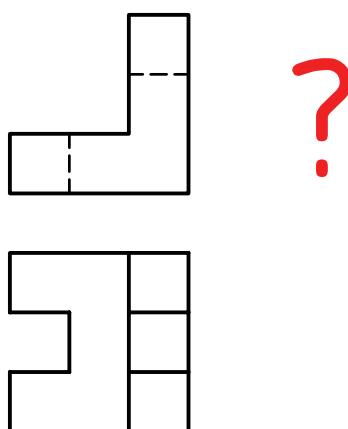
این نماها تا حدودی پیچیده‌تر از نمونه‌ی پیشین است و درک آن نیاز به تفکر بیشتری دارد. به هر حال، پس از مدتی بررسی و تفکر ممکن است به جسم زیر برسید. البته برای این کار به تفکر کامل و در نظر گرفتن نکته‌های مختلف و صبر و حوصله‌ی کافی نیاز دارید.

در نقشه‌خوانی برای تقویت فکر و ذهن در زمینه‌ی خواندن نقشه، اصطلاح "مجھول یابی" را به کار می‌برند.

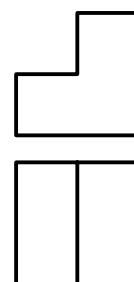
مجھول یابی یعنی:

- الف) با توجه به نماهای موجود جسم را درک کنید.
- ب) پس از درک جسم یک نمای دیگر از آن را ترسیم کنید (نمای اصطلاحاً مجھول).

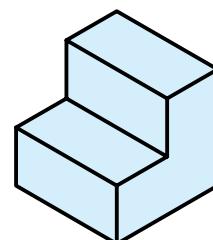

مجھول چیست؟

به نقشه‌ی زیر نگاه کنید. دو نما از جسمی پله‌ای داده شده است. ممکن است با نگاه کردن به آن‌ها بتوانید شکل حقیقی جسم را درک کنید. در این صورت می‌گوییم که شما نقشه را خوانده‌اید.

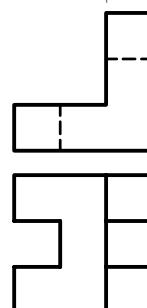

اگر تجسس شما از نماهای بالا، جسمی مانند آنچه که در زیر می‌بینید باشد، کاملاً درست فکر کرده‌اید. اگر چنین تصویری نداشته‌اید، علت را جستجو کنید.

به این ترتیب می‌توان جمله‌ی زیر را بیان کرد:

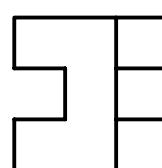
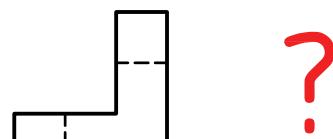
نقشه‌خوانی عبارت است از درک جسم سه‌بعدی، از روی نماهای دو‌بعدی. البته این کار نیاز به تمرین و کار زیاد دارد تا بتوان به مهارت لازم رسید. به دو نمای داده‌شده توجه کنید.

پس به طور خلاصه در مجھول یابی:

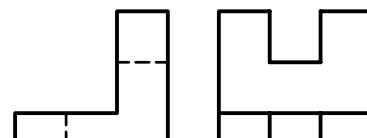
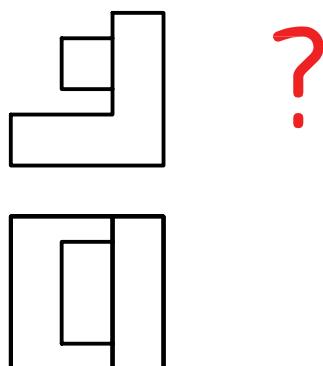
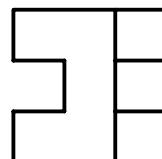
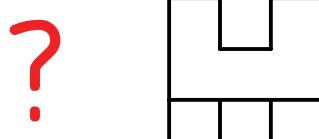
۱. ابتدا نقشه را می خوانید.
۲. سپس با درک جسم، نمای دیگری را رسم می کنید.
چنین کاری، اگر پیوسته انجام شود، تمرینی بسیار عالی برای تقویت توانایی نقشه خوانی است. توانایی خواندن نقشه یکی از ویژگی های هر فرد فنی است.

طبق نمونه های ارائه شده، نمای مجھول می تواند هر یک از نماهای سه گانه (به طور معمول) یعنی نمای رو به رو، نمای نیم رخ و یا نمای از بالا باشد.

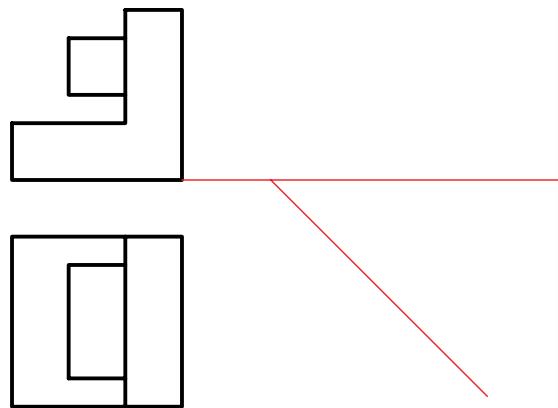
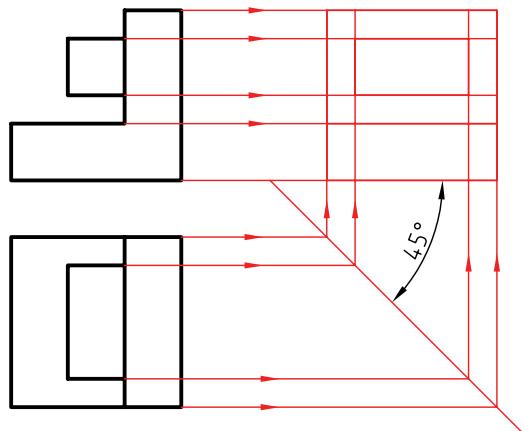
مجھول یابی

برای تمرین در مجھول یابی روشی کاملاً گویا و فرمولی وجود ندارد. اما از روش های ساده ای می توان استفاده کرد و به نتیجه ای دلخواه رسید. به شکل زیر نگاه کنید. به فرض آنکه در این جسم هیچ گونه سطح شیب داری وجود نداشته باشد، می خواهیم نمای سوم آن را به دست آوریم. در این راه، خط کمکی ۴۵ درجه که نماها را به هم ارتباط می دهد کمک بسیار مؤثری است.

نتیجه مطابق شکل است. دیده می‌شود که همهی نقطه‌های مربوط به نمای مجهول به سادگی به دست آمده‌اند. اما چگونگی اتصال آن‌ها به هم نیاز به درک شکل واقعی جسم دارد. در غیر این صورت، دچار اشتباه خواهیم شد.

- خط ۴۵ درجه را در جایی دلخواه رسم می‌کنیم.
- از تمام نقاط موجود در نمای افقی خطوط رابط رسم می‌کنیم تا به خط ۴۵ درجه برسند. سپس از آن‌ها به سمت بالا خطوط رابط رسم می‌کنیم. همچنین باید از نمای رو به رو، رابط شود.

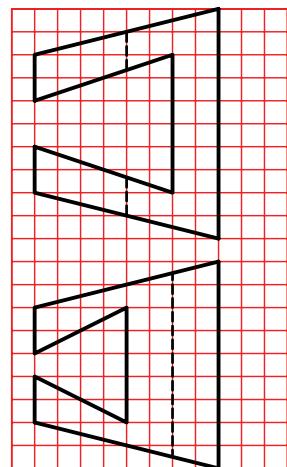
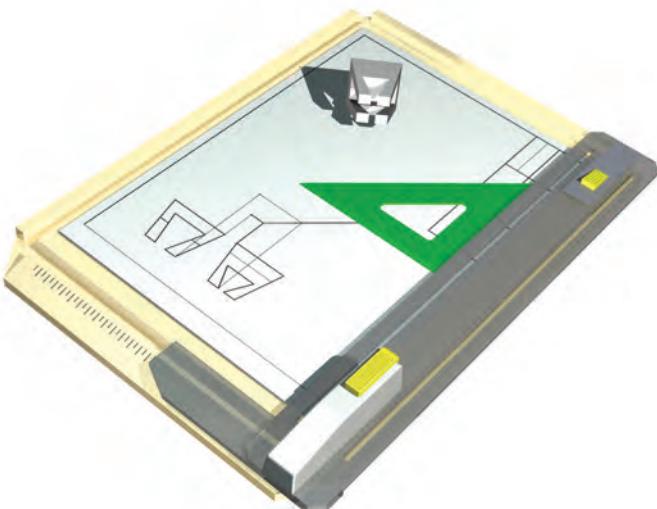

با خط کمکی ۴۵ درجه و ترسیم خط‌های رابط می‌توان با سرعت و دقیق به نقطه‌های مورد نیاز برای نمای مجهول دست یافت. اما چگونگی اتصال آن‌ها به هم مسئله‌ای است که نیاز به درک جسم دارد.

دستورکار شماره ۱

ترسیم نمای سوم با استفاده از خط کمکی ۴۵ درجه

(۲۰ دقیقه)

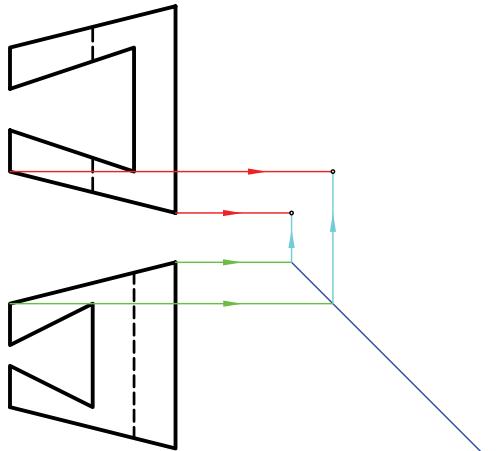
جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
نرم	پاک کن	حداقل ۵۰×۷۰	میز نقشه کشی
A۳	کاغذ	ثابت	خط کش تی
مویی	برس	۶۰° - ۳۰° و ۴۵°	گونیا
روپوش سفید	لباس کار	نواری	چسب
۰/۵	مداد نوکی	HB	مداد
		معمولی	تراش

مراحل ترسیم

۳. همهی نقاط به وجود آمده از برخورد خطهای رابط در نمای نیمرخ را مشخص کنید.

- تعداد این نقطه‌ها چند تا است؟

آیا فکر می‌کنید همهی این نقطه‌ها جزء نمای نیمرخ است؟

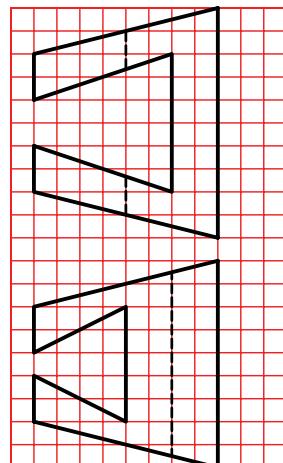
۴. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود نشان دهید.

در صورتی که کارهای ترسیمی شما دقیق نباشند، نقشه‌ی ارزش است.

۱. با رعایت اندازه‌ها، نقشه‌ی زیر را روی کاغذ A3 افقی رسم کنید.

توجه: هر مربع را برابر ۱۰ در نظر بگیرید.

- به نظر شما بدانه‌ی کلی این جسم چیست؟

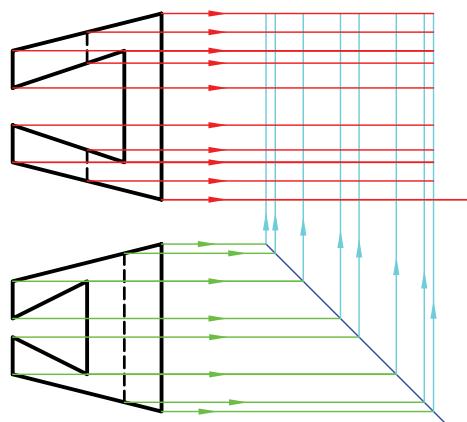

۲. خط کمکی ۴۵ درجه را در جایی دلخواه رسم کنید.

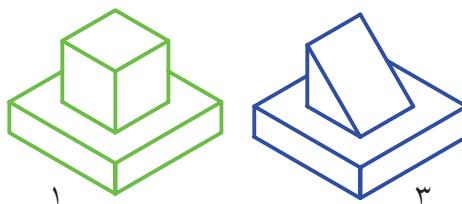
- از همهی نقاط موجود در نمای رو به رو رابط کنید. (به سمت راست).

- از همهی نقاط موجود در نمای افقی به سمت راست رابط کنید.

- پس از رسیدن به خط ۴۵ درجه به سمت بالا بروید.

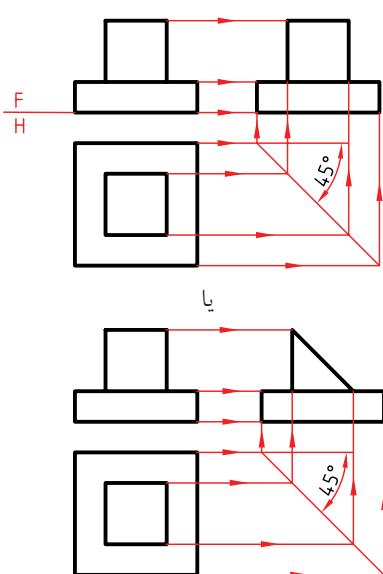
در شکل‌های ارائه شده، نه شکل از بی‌شمار اجسامی را که تنها با در نظر گرفتن یک نمای آن می‌توان تصور کرد، می‌بینید. با مطابقت آن‌ها با نمای افقی، در می‌باید که چون شماره‌های ۱ و ۳ با نمای افقی سازگار است، پس آن‌ها، دو جواب درست خواهند بود.

به این ترتیب، نمای مجھول، یعنی نمای نیمرخ، یکی از دو پاسخ زیر خواهد بود. البته برای این نقشه‌ها تنها پاسخ‌های قابل تصور همین دو تصویر نخواهد بود.

کامل شده‌ی نقشه، در شکل زیر دیده می‌شود.

روش‌های مجھول یابی

این روش‌ها به دو دسته تقسیم می‌شود:

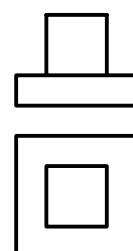
◀ **(الف) روش‌های ذهنی**

◀ **(ب) روش‌های علمی**

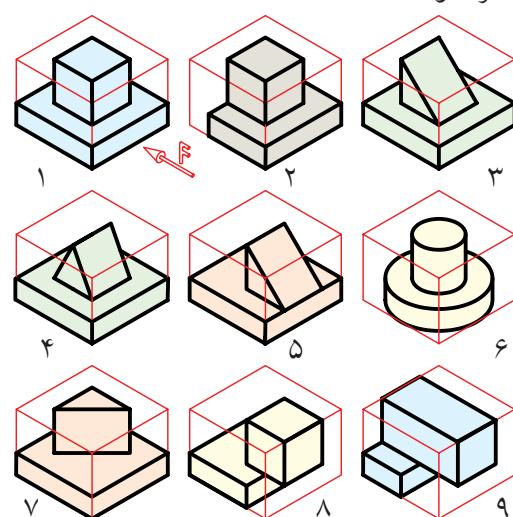
روش‌های ذهنی خود سه دسته هستند.

۱. تجسم جسم با توجه به یک نمای

در این روش تنها با نگاه کردن به یکی از نماها، مانند نمای رو به رو، باید اجسامی را تصور کنید که نمای رو به روی آن‌ها با نمای موجود مطابقت کند. سپس با نگاه کردن به نمای دوم (که در اینجا نمای افقی است)، تصورات خود را بررسی کنید.

چند نمونه از آنچه که می‌توانید در نظر خود مجسم کنید در شکل می‌بینید. اگر آمادگی ندارید اجسام را به خاطر بسپارید، می‌توانید که سه‌بعدی آن‌ها را به صورت دست آزاد ترسیم کنید. در این صورت، مقایسه و تصمیم‌گیری آسان‌تر خواهد شد.

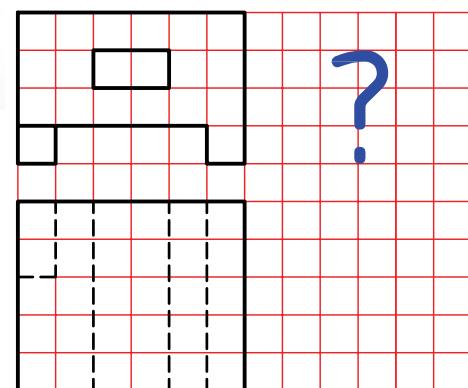
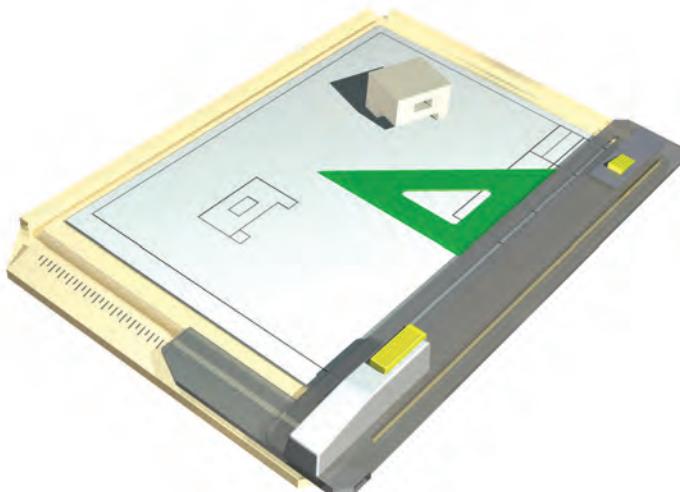
تجسم قطعه فقط با توجه به نمای رو به رو

دستور کار شماره ۲

مجھول یابی از طریق تجسم جسم با توجه به یک نما

(۲۰ دقیقه)

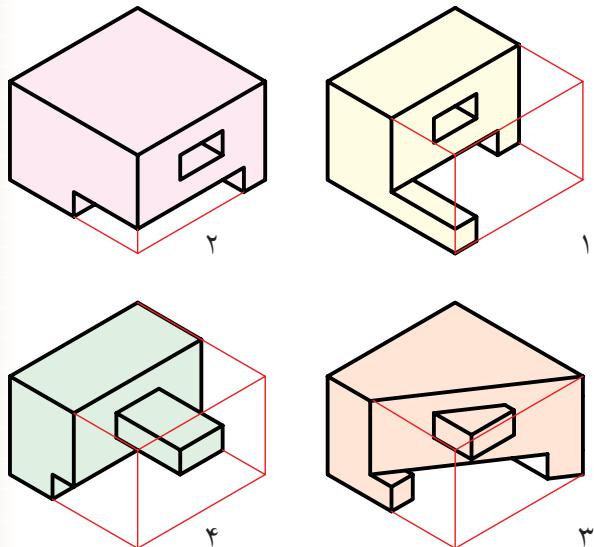
جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
نرم	پاک کن	حداقل 50×70	میز نقشه کشی
A3	کاغذ	ثابت	خط کش تی
مویی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
روپوش سفید	لباس کار	نواری	چسب
HB	مدادنوکی	HB	مداد
		معمولی	تراش

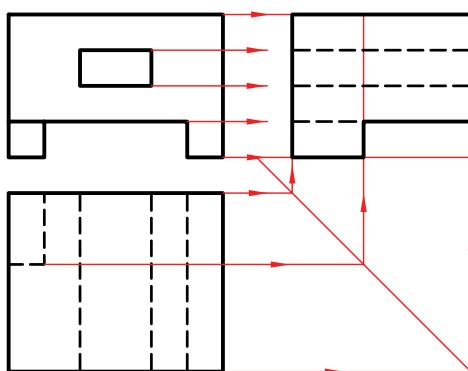
مراحل ترسیم

۳. حال با توجه به نمای رو به رو (یا نمای افقی)، اجسامی را تصور کنید.

در شکل، چند نمونه از آنچه که می‌توانید در ذهن مجسم کنید می‌بینید. (با توجه به نمای رو به رو).

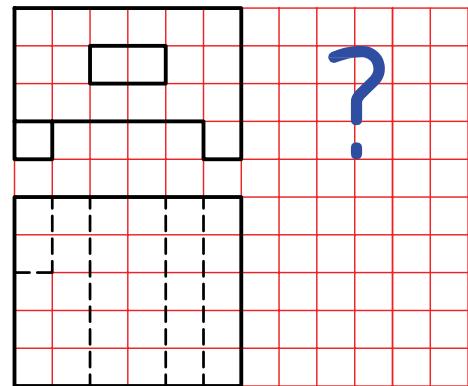

۴. اکنون نمای افقی را با هریک از اجسام که در ذهن خود ساخته‌اید مطابقت دهید. می‌بینید که قطعه‌ی تصور شده در شکل شماره‌ی ۲ می‌تواند پاسخ درست باشد. پس نقشه را مطابق شکل کامل کنید.

۱. نقشه‌ی داده شده را روی یک برگ کاغذ A4 افقی رسم کنید.

- هر مربع را برابر ۱۰ در نظر بگیرید.

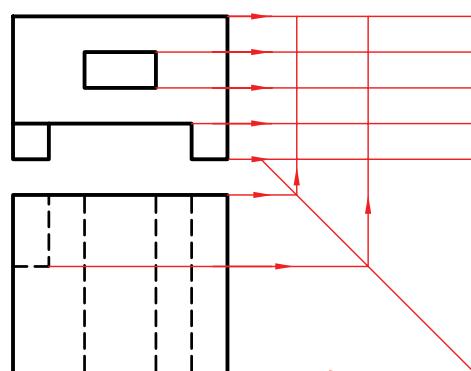

۲. خط ۴۵ درجه‌ی کمکی را رسم کنید.

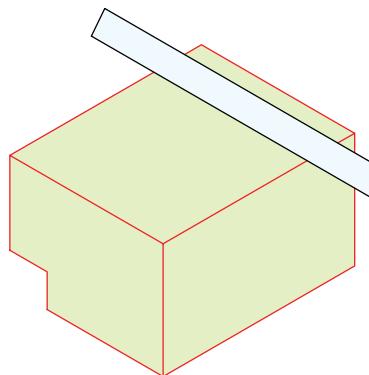
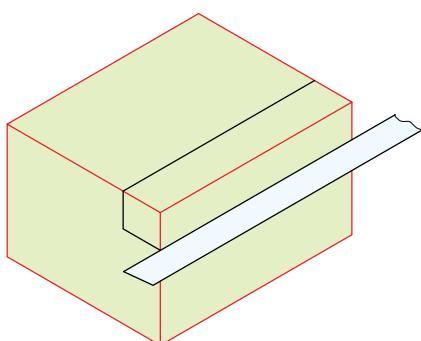
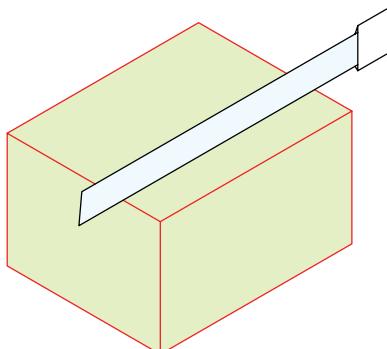
- از همه‌ی نقاط نمای زیر به سمت راست خطوط رابط رسم کنید.

- از همه‌ی نقاط نمای افقی به سمت راست خطوط رابط را رسم کنید تا به خط ۴۵ درجه برسید.

- از خط ۴۵ درجه به سمت بالا خطوط رابط رسم کنید.

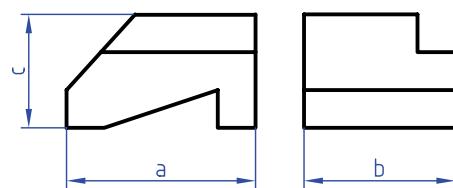
- به کمک ابزار برنده (مانند چاقوی موکتبری) شروع به جدا کردن قسمت های اضافی می کنیم^۱. این کار را به ترتیب شکل های داده شده انجام می دهیم.

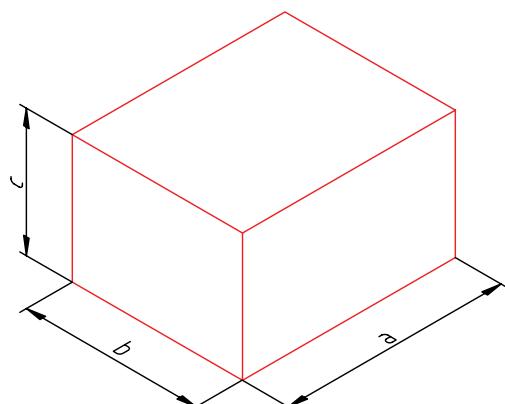
۱. توجه، مراحل ساخت جسم، نباید روی میز نقشه کشی انجام شود، زیرا احتمال خراشیده شدن میز هست. می توانید کار را در جای دیگر انجام دهید یا زیر دستتان تخته ای قرار دهید.

۲. ساخت جسم

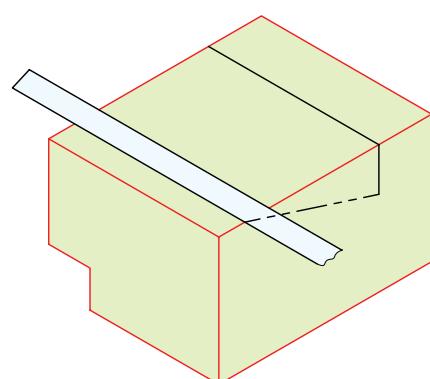
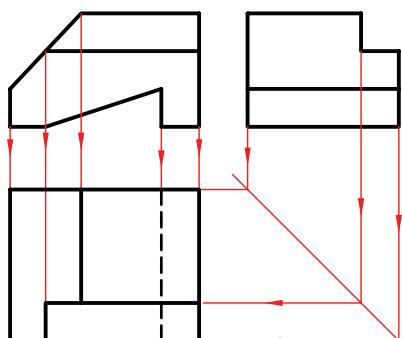
در این روش می توانید مستقیماً به ساختن جسم با توجه به نماهای موجود اقدام کنید. به شکل زیر نگاه کنید. نمای جانبی و رو به رو از جسمی داده شده است.

برای ساختن جسم می توانید از موادی مانند خمیر مجسمه سازی، فوم (یونولیت)، چوب،... و هر چیز دیگر که بتوانید به آن شکل دهید استفاده کنید. یک راه هم ترسیم تصویر مجسم (ایزو متریک) است که اغلب به آن بستنده می شود. برای نمونه، مکعب مستطیلی به ابعاد a ، b و c از یونولیت آماده می کنیم.

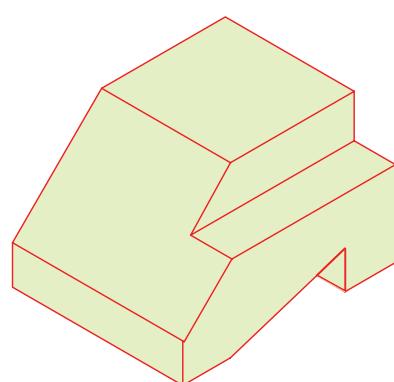
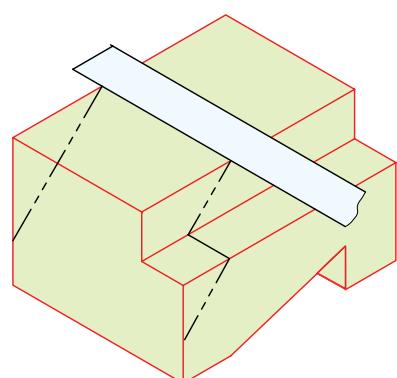

به این ترتیب با توجه به جسم ساخته شده، نمای افقی را ترسیم می‌کنیم. البته خطوط رابط هم، با دقت کافی، نقاط مربوط به نمای افقی را خواهند داد.

ممکن است در برش یونولیت بارها دچار اشتباه
شوید و یا جسمی را که می‌سازید نادرست باشد،
ولی پس از چند بار کوشش و خطأ، سرانجام به
نتیجه‌ی خوبی می‌رسید.

زمان‌هایی پیش می‌آید که شما نمای مجھول را
یافته و ترسیم کرده‌اید، اما با ساختن جسم، کاملاً
مطمئن می‌شوید که تجسم و کار ساخت درست
بوده است. یا گاهی متوجه نکته‌ای می‌شوید که
راهنمای شما همین جسم ساخته شده است.
به علاوه می‌توانید آن را برای کسی توضیح دهید.
در آن صورت ساختن جسم بسیار مفید خواهد بود.
همه‌ی این کارها، با ترسیم سه‌بعدی هم ممکن
و ساده‌تر است. ولی به هر حال جسم حقیقی
توانایی‌های زیادی دارد.

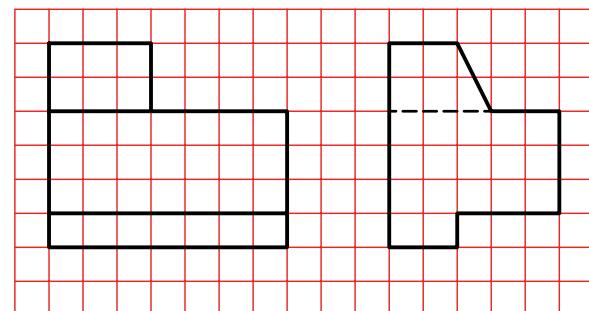
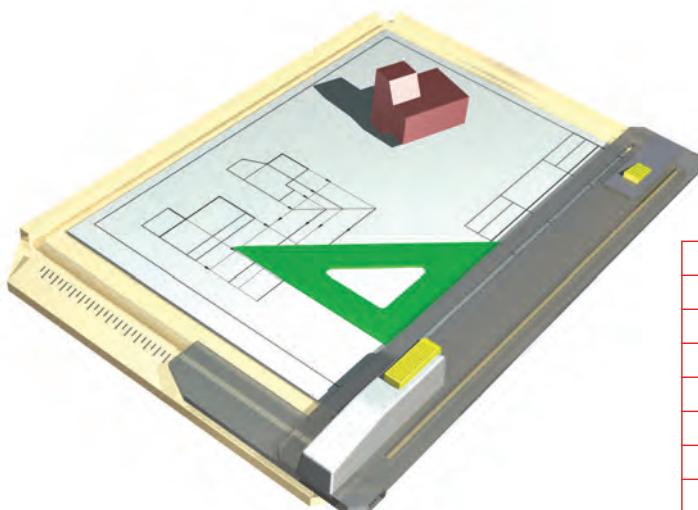

دستور کار شماره‌ی ۳

مجھول‌یابی با ساخت جسم

(۳۰ دقیقه)

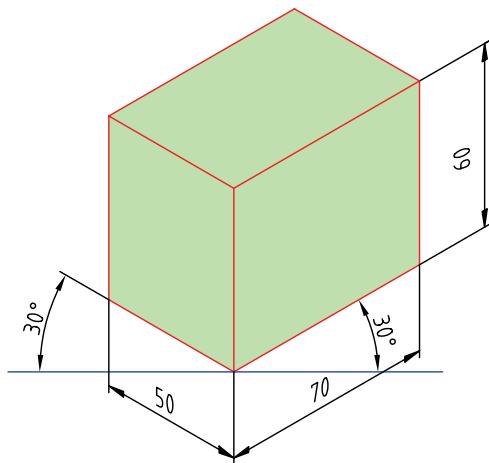

جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
فلزی کوچک	خط کش	$50 \times 60 \times 200$	یونولیت
نجاری	گونیا	کوچک	تیغ موکتبری
روپوش سفید	لباس کار	$300 \times 200 \times 10$	تخته‌ی زیر کار

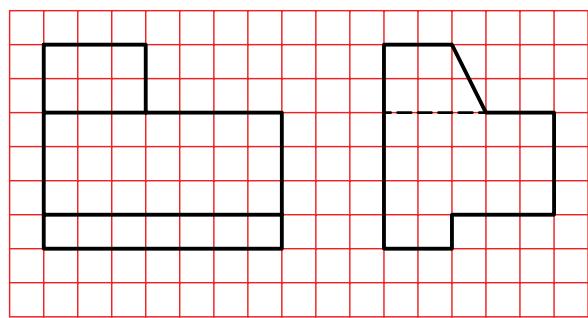
مراحل ترسیم

۳. محورهای 30° درجه‌ی ایزومتریک را ترسیم کنید.
- مکعب مستطیلی به ابعاد $60 \times 50 \times 70$ رسم کنید.

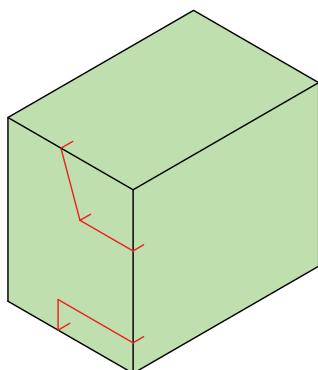

۱. کاغذ A4 را به صورت افقی بچسبانید.

- نماهای موجود را با در نظر گرفتن هر مربع برابر 10° رسم کنید.

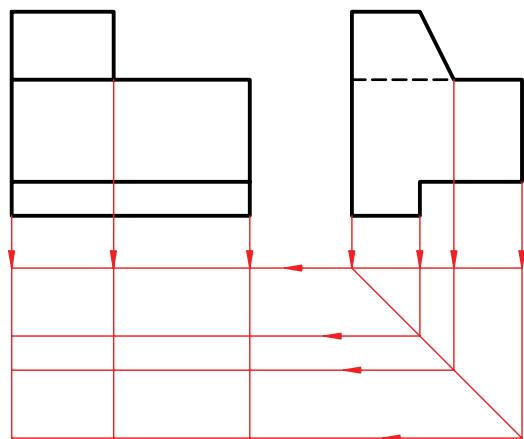
۴. اکنون باید با ترسیم خط‌های لازم کوشش کنید که جسم مورد نظر را در این جعبه‌ی رسم شده بسازید. جزئی از کار در شکل انجام شده است.

۵. یک تکه یونولیت بردارید و به کمک گونیا طولی برابر ۷۰ مشخص کنید. برای این کار می‌توانید با مداد و با کمک گونیا خطوطی بسیار کمرنگ و نازک روی یونولیت و در

۲. خط 45° درجه بکشید.
- مجموعه‌ی نقاط مربوط به مجھول را با کمک خط 45° تعیین کنید.

اگر می‌توانید به کمک تجسم و آنچه که تاکنون انجام داده‌اید به نمای مجھول برسید کار را تمام کنید، و به ساخت جسم دیگری بپردازید. در غیر این صورت، مراحل بعدی را ادامه دهید.

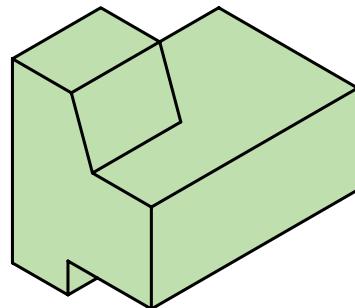
۶. به کمک تیغه‌ی برش، با دقت کامل، مکعب مستطیلی به طول ۷۰ را جدا کنید.

- بر گونیابی بودن حرکت کردن تیغه کاملاً نظارت و دقت داشته باشید.

- اکنون می‌توانید با دقت شروع به برش یونولیت کنید.

- روشن است که باید با برش‌های مناسب جسم را بسازید. اما این ساخت باید با دقت و فکر انجام گیرد تا به قطعه‌ی مورد نظر برسید.

- هرگز برشی را بدون فکر کردن لازم انجام ندهید.
پس از اتمام مراحل برش، می‌توانید نمای افقی را از روی مدل به دست آمده ترسیم کنید.

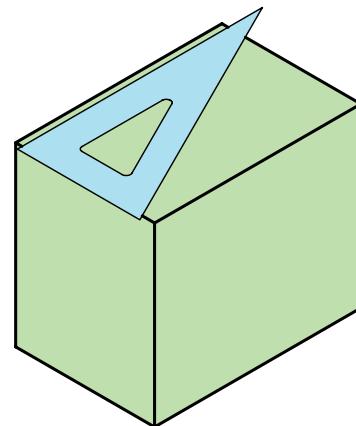
۷. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

هرگز کارهای برش را روی میز نقشه‌کشی انجام ندهید.

به هیچ عنوان هنگام برش از لوازم نقشه‌کشی استفاده نکنید و در صورت نیاز، تنها با خطکش فلزی و گونیای نجاری کار کنید.

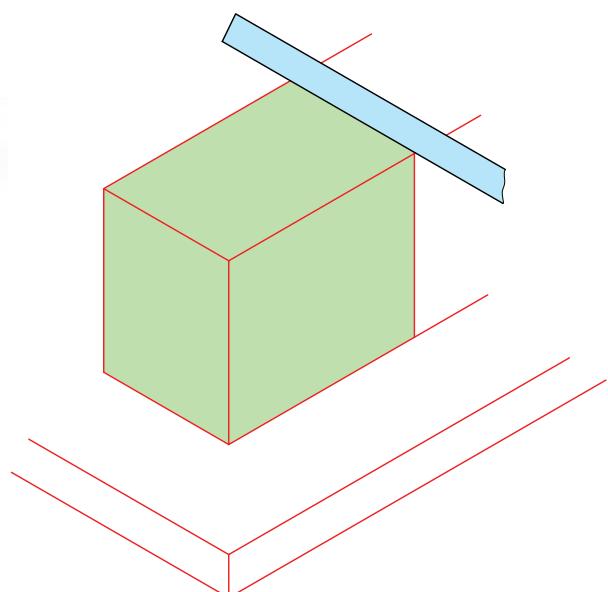
فاصله‌ی ۷۰ از سر آن ترسیم کنید. راه ساده آنکه دو بار، درازای ۷۰ را مشخص کنید و سپس آنها را به هم وصل کنید. یا آنکه با نگهداشتن گونیا در شرایط شکل، به فاصله‌ی ۷۰ را ترسیم کنید.

- این کارها را با خطکش فلزی و گونیای نجاری هم می‌توانید انجام دهید.

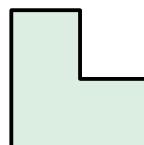
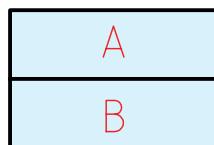
- این خط را در چهار سمت یونولیت ترسیم کنید.
- یونولیت را روی تخته‌ی برش بگذارید.

- دقت کنید به هیچ عنوان روی میز نقشه‌کشی یا تخته‌رسم یونولیت را برش ندهید.

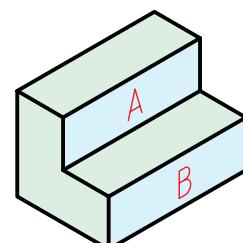
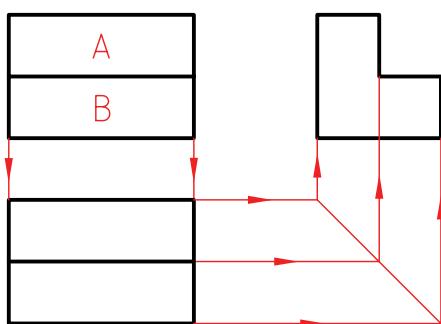

به این ترتیب برای شکل موجود هریک از قطعات ممکن خواهد بود.

با نگاهی به نمای دوم متوجه خواهید شد که کدام یک از گزینه‌ها درست است. فرض کنید نمای دوم مطابق شکل است.

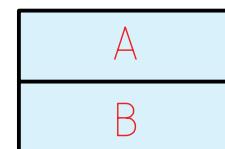
در این صورت تنها گزینه‌ی مناسب، شماره‌ی ۱ خواهد بود.
پاسخ نیز داده شده است.

هر خط در نقشه، نماینده‌ی یک اختلاف است.

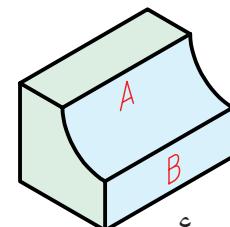
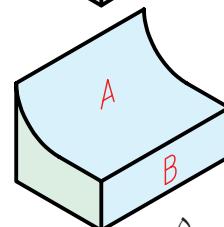
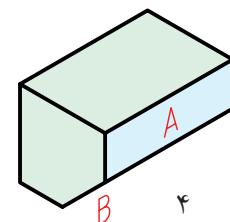
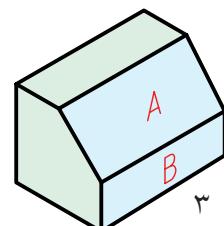
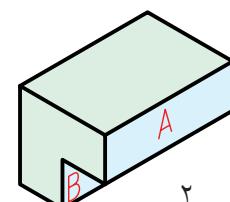
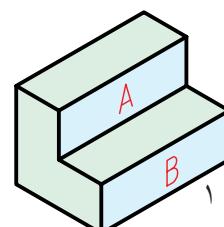
۳. استفاده از اختلاف سطح

به شکل زیر نگاه کنید. شکل مستطیلی را نشان می‌دهد که خط میانی آن را به دو بخش تقسیم کرده است: بخش A و بخش B.

این خط چرا به وجود آمده است؟

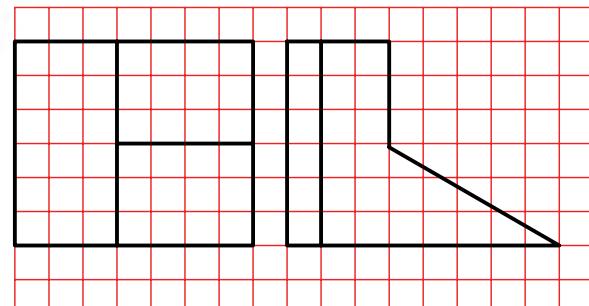
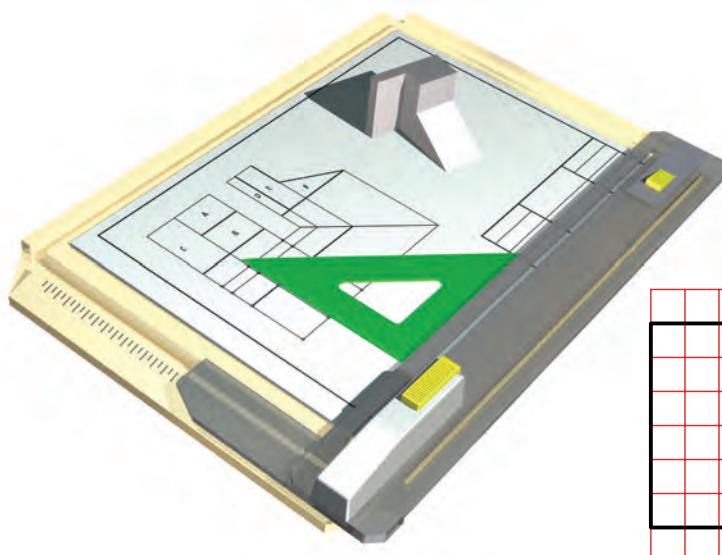
این خط به دلیل اختلافی که بین دو سطح A و B دیده می‌شود به وجود آمده است. به شکل‌های زیر نگاه کنید. هریک از این حالت‌ها ممکن است. بسیاری از حالت‌های دیگر هم وجود دارد.

دستور کار شماره‌ی ۴

مجھول یابی به رو ش اختلاف سطح

(۱۵ دقیقه)

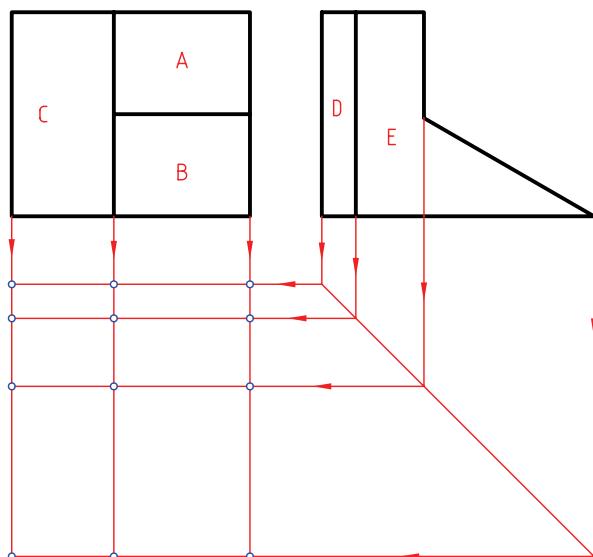
جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثبت	خطکش تی
مویی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
کوچک	قیچی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

۴. به کمک خط ۴۵ درجه، نقاط نمای مجهول را به دست آورید.

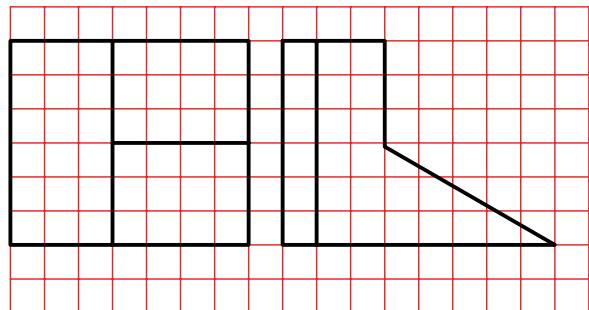
- آیا همهی نقطه‌های مشخص شده جزء پاسخ هستند؟

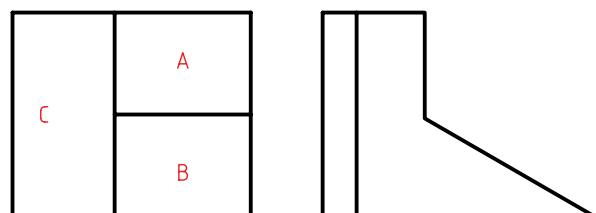
- اکنون مجهول را به دست آورید و با هنرآموز محترم خود مشورت کنید.

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

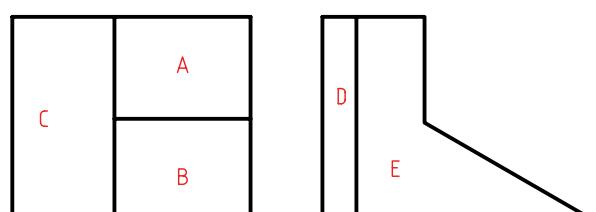
۱. کاغذ A4 را به صورت افقی بجسبانید. با درنظر گرفتن هر مربع برابر 10° ، نقشه‌ی زیر را ترسیم کنید.

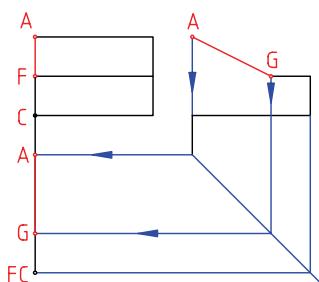
۲. سطوح موجود در نمای رو به رو را نام‌گذاری کنید. برای نمونه شکل نام‌گذاری شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌کنید رویه‌های A، B و C هر کدام اختلافی با دیگری دارند دلیل آن هم خطوط بین آن‌ها است.

۳. اکنون در نمای نیم‌رخ نام‌گذاری را ادامه دهید. در این نما هم به دلیل اختلافی که بین سطوح وجود دارد، خطها به وجود آمده‌اند.

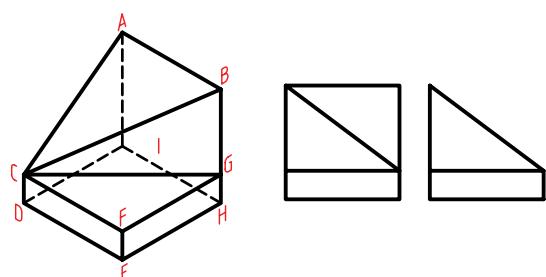
اکنون می‌توان یک خط دیگر را برگزید و نمای سوم آن را پیدا کرده به همین ترتیب می‌توان خطوط را یک به یک در نمای مجھول (نمای افقی) تعیین کرد.

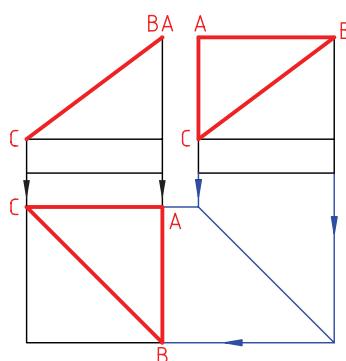
تجزیهی سطح

به دو نمای داده شده نگاه کنید.

این جسم را می‌توان به صفحه‌های تشکیل دهنده آن تجزیه کرد.

در شکل زیر تنها یک صفحه از مجموعه صفحه‌های سازندهٔ جسم را در نظر گرفته‌ایم. مشاهده می‌کنید که نمای افقی مثلث ABC به سادگی به دست می‌آید.

روش‌های علمی، تجزیه

منظور از تجزیه آن است که اجزای سازندهٔ یک جسم را به صورت جدا از هم در آوریم و آنگاه مجھول هر جزء را به تنهایی به دست آوریم. سپس از به هم پیوستن این تصاویر جزئی به نمای کلی برسیم.

به این ترتیب، یک جسم:

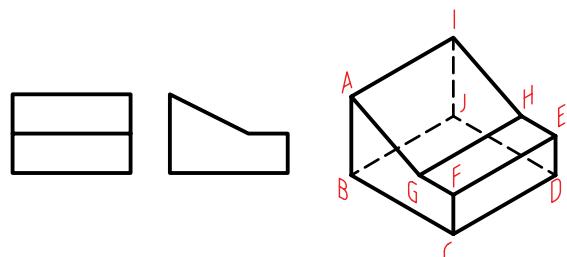
قابل تجزیه به خطوط تشکیل دهنده آن است. ◀

قابل تجزیه به صفحات سازنده آن است. ◀

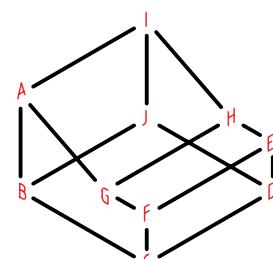
قابل تجزیه به حجم‌های به وجود آورنده آن است. ◀

تجزیهی خط

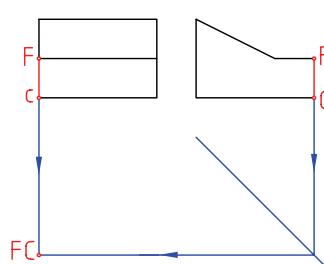
به دو نمای داده شده از یک جسم نگاه کنید.

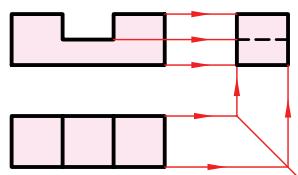
در این مورد جسم به خط‌های تشکیل دهنده آن تجزیه می‌شود.

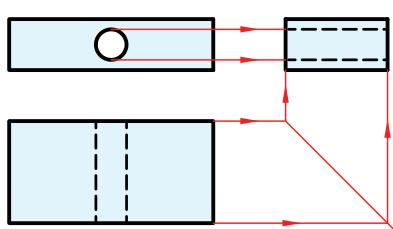
در شکل زیر یک مورد از خط‌ها در نظر گرفته شده است. نمای افقی این خط یک نقطه است که به کمک خط‌های رابط به دست آمده است.

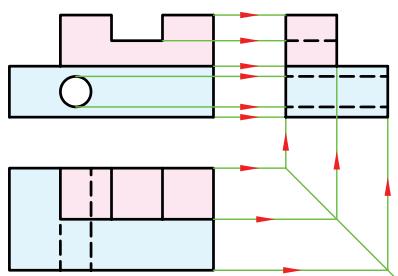
ابتدا دو نمای قسمت یک را در نظر می‌گیریم و نمای مجهول را به دست می‌آوریم.

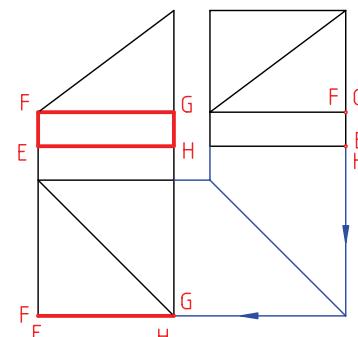
سپس برای بخش دوم کار را انجام می‌دهیم. نمای مجهول این قسمت را هم تعیین می‌کنیم.

اکنون با ترکیب نماهای به دست آمده، نمای مجهول کامل را ترسیم می‌کنیم.

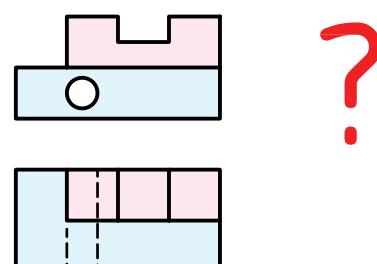

اکنون می‌توان سطح دیگری از جسم را درنظر گرفت و به همان ترتیب، نمای افقی را به دست آورد. این کار تا آخرین صفحه ادامه دارد.

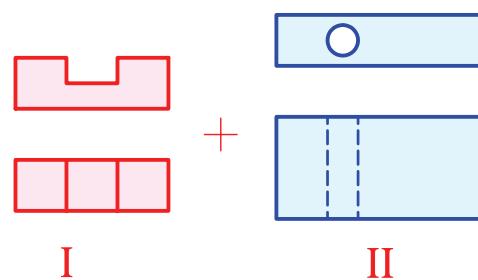

تجزیه حجم

در این روش باید جسم مورد نظر را به حجم‌های جزئی تشکیل دهندهٔ آن تجزیه کرد. به نظر می‌رسد که در مراحل ساده، این بهترین حالت تجزیه باشد. به جسم زیر نگاه کنید. آن را به دو قسمت تجزیه کرده‌ایم.

این دو قسمت در شکل زیر دیده می‌شود. به این ترتیب یک مسئله با جزئیات بیشتر را به دو مسئله با جزئیات کمتر تجزیه کرده‌ایم.

چکیده‌ی مطالب

اصول مجھول‌یابی

۱. ابتدا باید دو نمای موجود را با دقیق بررسی کرد.
۲. کوشش شود که با توجه به این دو نمای، شکل ساختمانی جسم درک شود. می‌توان برای درک جزئیات جسم، یکی از روش‌های ذهنی یا علمی و یا تلفیقی از هر دو روش را برگزید.

۳. در روش ذهنی تلاش می‌شود که با استفاده از توانایی تجسم و ابتکار شخصی، جسم را با توجه به:
الف) یک نما بسازیم.
ب) دو نما بسازیم.
ج) اختلاف سطح بسازیم.

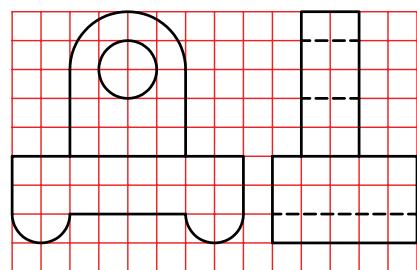
۴. در روش علمی کوشش می‌شود که با تجزیه‌ی جسم به خطها یا سطح‌ها یا احجام تشکیل‌دهنده‌ی آن، در مجموع نقشه‌های ساده‌تری به دست آورد و در واقع مسئله را جزء‌به‌جزء حل کرد.

دستور کار شماره‌ی ۵

مجھول‌بایی با روش تجزیه‌ی حجم

(۳۰ دقیقه)

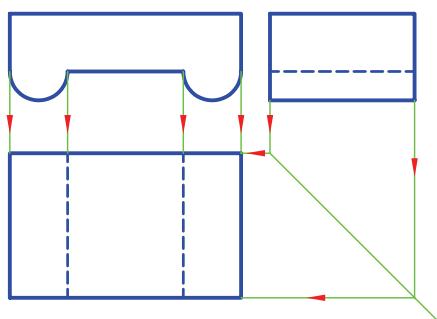

جدول ابزار

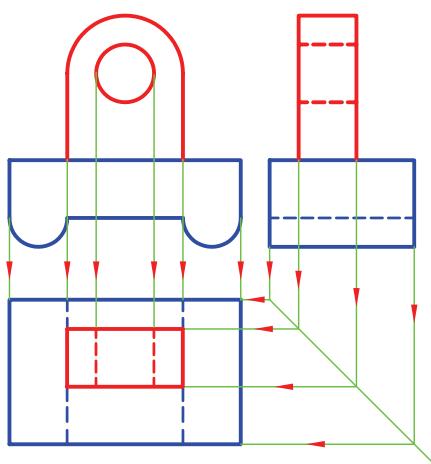
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خطکش تی
موبی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
کوچک	قیچی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

۴. به همین ترتیب، نمای سوم بخش دوم را ترسیم کنید.
نقاط لازم را به کمک خط ۴۵ درجه منتقل کرد.

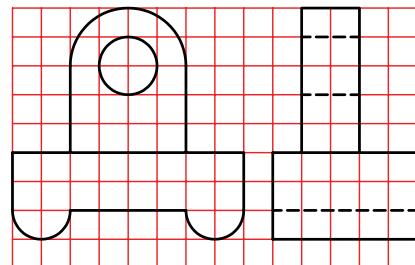

۵. در اینجا مجھول هر دو قسمت ترسیم شده است.
- نقشه را کامل کنید.

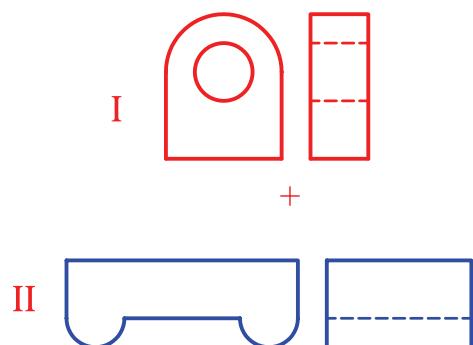

۶. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

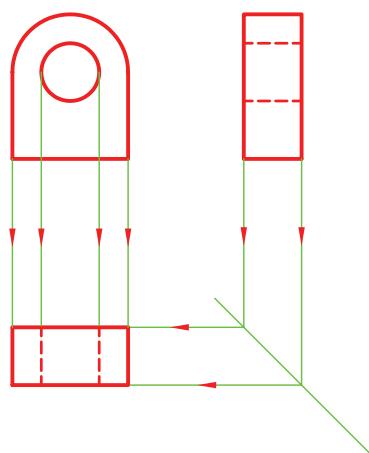
۱. نمای داده شده را با در نظر گرفتن هر مربع برابر ۱۰ ترسیم کنید. کاغذ A۴ را به صورت افقی نصب کنید.

۲. جسم را به دو بخش تقسیم کنید.
بهترین حالت آن است که قسمت بالا را یک جسم و قسمت پایین را هم یک جسم در نظر بگیرید.

۳. به این ترتیب، می‌توانید ابتدا نمای سوم بخش یکم را به کمک خط ۴۵ درجه به دست آورید.

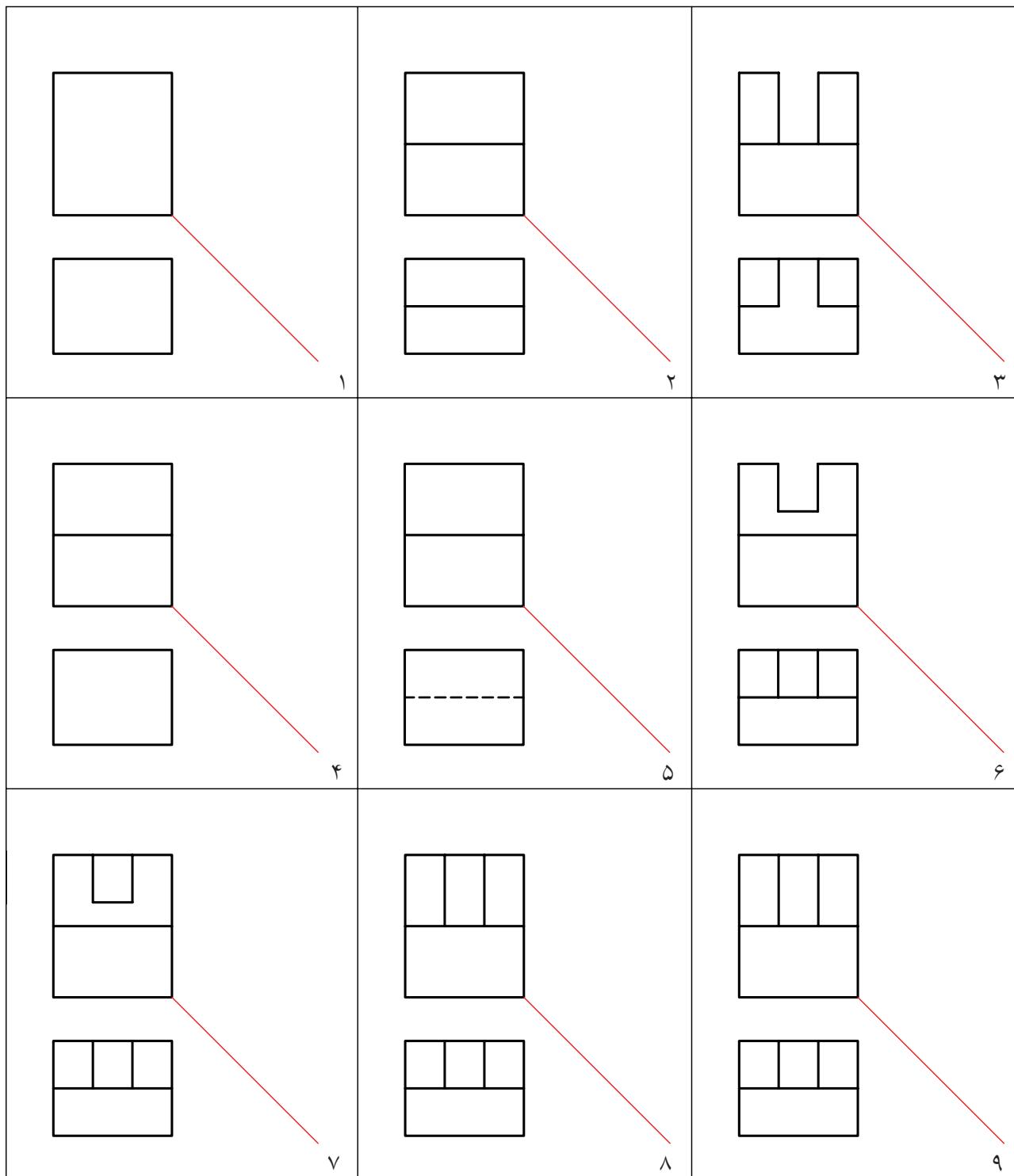
ارزشیابی پایانی

◀ نظری

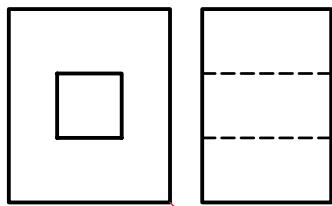
۱. منظور از مجھول‌یابی چیست؟
۲. مفهوم نقشه‌خوانی چیست؟
۳. روش‌های ذهنی در مجھول‌یابی کدام‌اند؟
۴. با ترسیم شکل با دست آزاد، چگونگی استفاده از یک نما در مجھول‌یابی را توضیح دهید.
۵. با ترسیم شکل دست آزاد، چگونگی استفاده از ساخت جسم را در مجھول‌یابی شرح دهید.
۶. با ترسیم شکل، چگونگی استفاده از اختلاف سطح را بیان کنید.
۷. روش‌های علمی کدام‌اند؟
۸. روش تجزیه‌ی خطوط را شرح دهید. (با ترسیم شکل دست آزاد)
۹. روش تجزیه‌ی سطوح را شرح دهید. (با ترسیم شکل دست آزاد)
۱۰. چگونگی تجزیه به حجم را با ترسیم شکل دست آزاد توضیح دهید.

عملی ◀

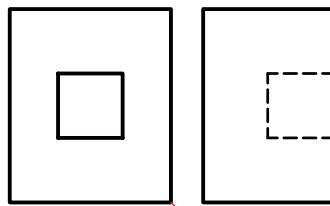
۱. به هر روشی که مایل هستید نماهای مجھول را به دست آورید. (روی همین برگه)

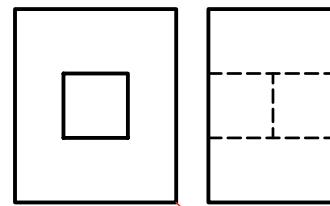
۲. به هر روشی که مایل هستید، نماهای مجهول را به دست آورید. (روی همین برگه)

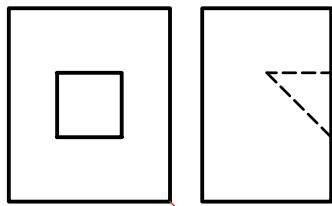
۱۰

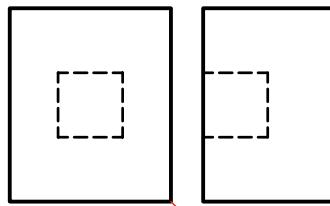
۱۱

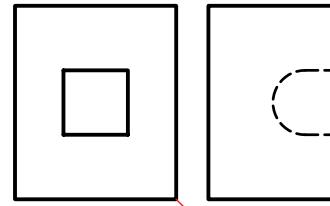
۱۲

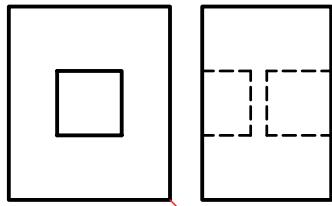
۱۳

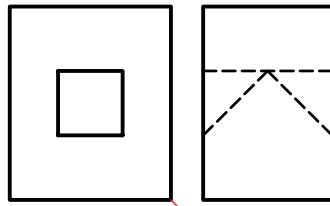
۱۴

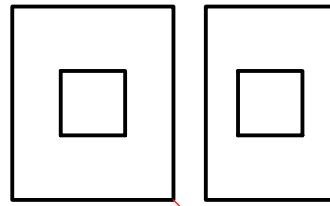
۱۵

۱۶

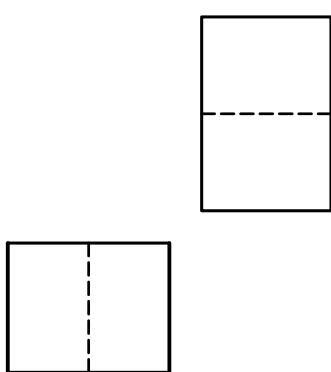

۱۷

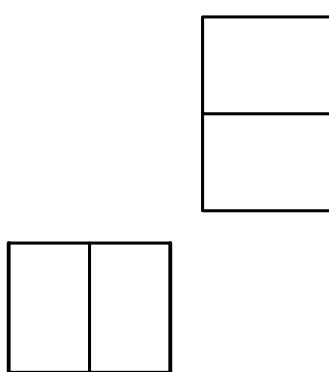

۱۸

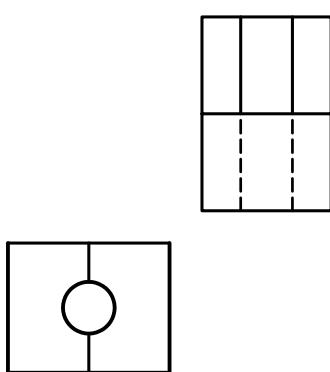
۳. به هر روشی که مایل هستید، نماهای مجهول را به دست آورید. (روی همین برگه)

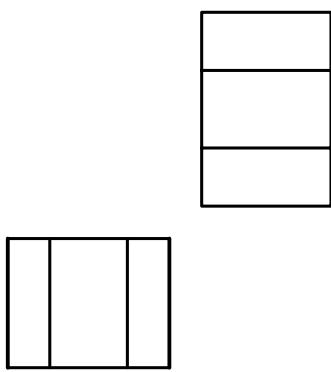
۱۹

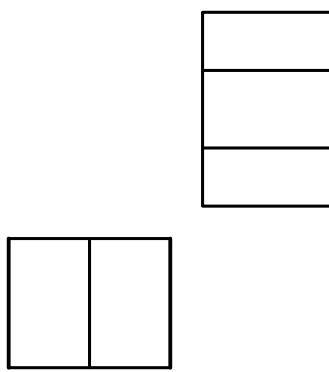
۲۰

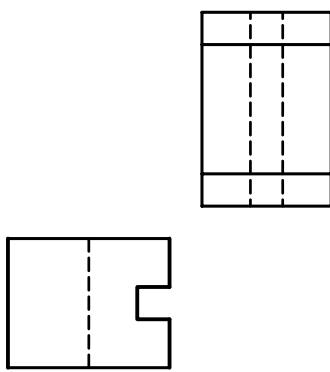
۲۱

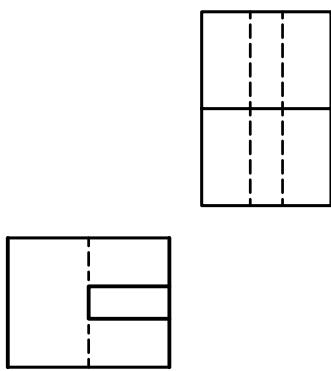
۲۲

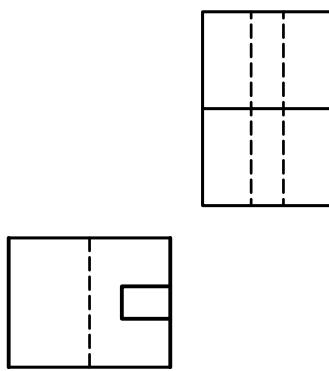
۲۳

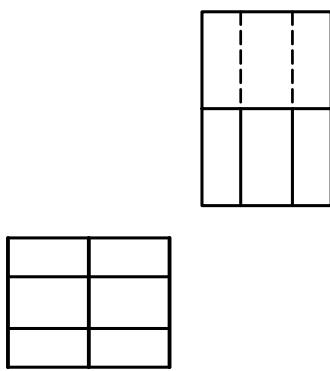
۲۴

۲۵

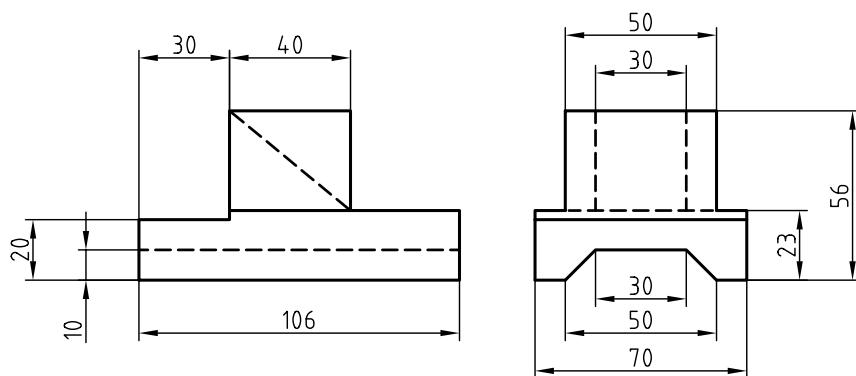

۲۶

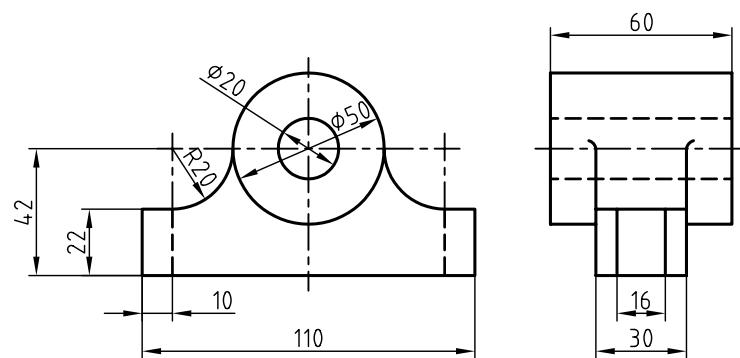

۲۷

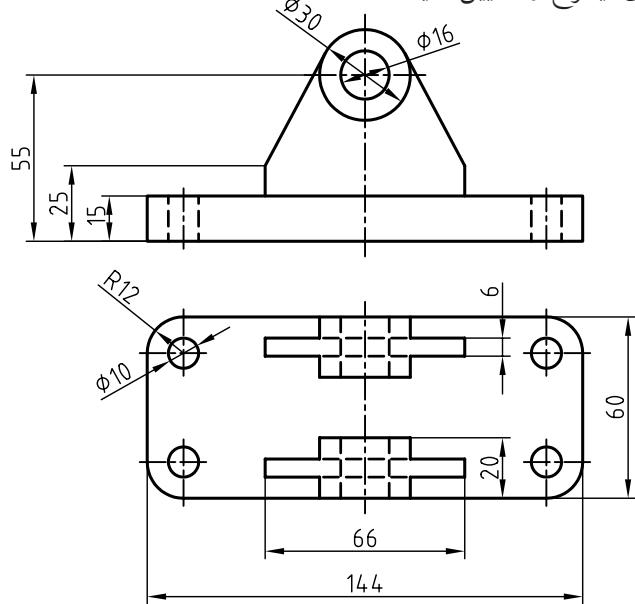
۴. پس از ترسیم نمای موجود، نمای افقی را تعیین کنید. ترسیم تصویر ایزومتریک هم لازم است.

۵. نمای افقی را ترسیم کنید. (پس از ترسیم دو نمای موجود).

۶. پس از ترسیم دو نمای، نمای نیم‌رخ را تعیین کنید.

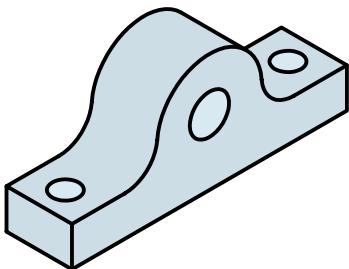
توانایی اندازه‌گذاری

◀ در پایان این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

- اجزاء اندازه را معرفی کند.
- استانداردهای اندازه‌گذاری را شرح دهد.
- اندازه‌گذاری‌های پایه را انجام دهد.
- مقیاس‌های استاندارد را بیان کند.
- نقشه را با مقیاس ترسیم کند.
- اصول اندازه‌گذاری را شرح دهد.

ساعات آموزش		
نظری	عملی	جمع
۲	۴	۶

پیش آزمون

۱. اندازه‌گذاری یعنی چه؟

۲. آیا می‌توانید اندازه‌گذاری را تعریف کنید؟

۳. یک مکعب مستطیل با چند اندازه معرفی می‌شود؟

۴. برای معرفی دقیق جسم مقابله به چند اندازه نیاز دارد؟

۵. آیا همه‌ی قطعات صنعتی و غیر آن را می‌توان با اندازه‌های واقعی آن‌ها به صورت نقشه درآورد؟

۶. آیا می‌توانید قطعاتی را نام ببرید که برای ترسیم نقشه‌ی آن مجبور شویم اندازه‌ها را بزرگ کنیم؟

۷. چگونه می‌توانید نقشه‌ی خانه‌ی خود را روی یک برگ کاغذ A₄ ترسیم کنید؟

۸. آیا می‌توان نقشه‌ی یک هنرستان را روی یک برگ کاغذ A₄ کشید؟

۹. چگونه یک دوربین عکاسی، فضای بسیار بزرگی را در یک عکس کوچک جا می‌دهد؟

۱۰. به نظر شما چگونه می‌توان نقشه‌ی واضحی از یک پیچ ساعت به بلندی یک میلی‌متر رسم کرد؟

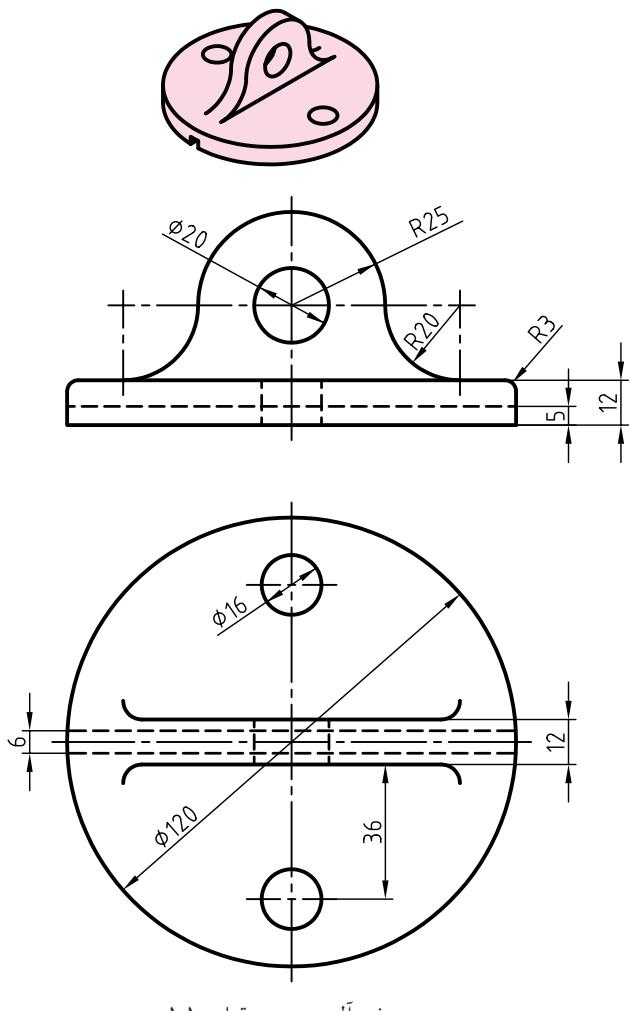
۱۱. نسبت دو عدد a و b یعنی چه؟

۱۲. اگر $b > a$ باشد، نسبت $\frac{a}{b}$ کوچک‌تر از یک است یا بزرگ‌تر از آن؟

۱۳. در چه صورت نسبت $\frac{a}{b}$ برابر با ۱ خواهد شد؟

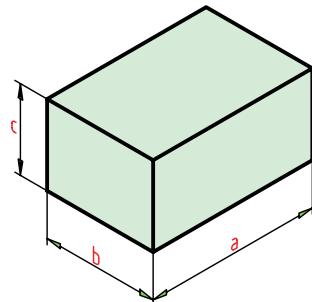
اندازه‌گذاری

۵. طول خط رابط اندازه، $\frac{8}{5}$ خواهد بود.
۶. طول فلش برابر $\frac{2}{5}$ و پهنه‌ای آن برابر $\frac{1}{10}$ تا $\frac{1}{5}$ است.
۷. برای اندازه‌ی ترسیمی $\frac{7}{5}$ و پیش از آن، فلش در داخل و کمتر از آن فلش در بیرون گذاشته می‌شود. به این ترتیب، می‌توان نقشه را اندازه‌گذاری کرد. به یک نقشه‌ی نمونه نگاه کنید:

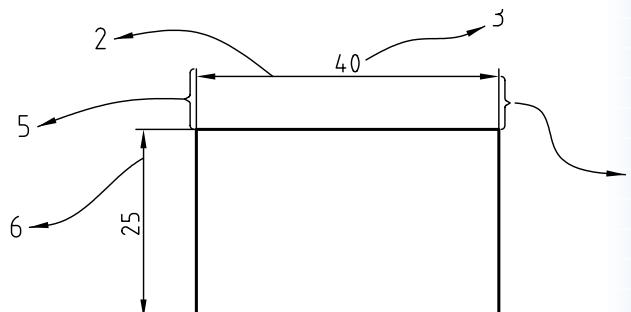
- در این شکل:
- برای شعاع همیشه حرف R نوشته می‌شود.
  - برای قطر، نشانه‌ی $\emptyset$ به کار می‌رود.
  - اندازه‌ی کوچک‌تر ابتدا و پس از آن، اندازه‌ی بزرگ‌تر نوشته می‌شود.

اندازه کمی است که بزرگی یا کوچکی یک طول را با آن می‌سنجدند. به عبارت دیگر، اگر بخواهید بزرگی یا کوچکی اضلاع یک جسم، مثلًاً یک مکعب مستطیل، را سنجش کنید، می‌گویند: آن را اندازه گرفته‌اید.

اندازه‌گذاری با یکای معلوم و آشنایی انجام می‌شود. در نقشه‌کشی مکانیک این یکا (واحد)، میلی‌متر است. پیش از این هم دیدید که اندازه‌های موجود در یک قطعه را با همین یکا معرفی کردیم.

اجزای اندازه: به شکل زیر نگاه کنید. ◀

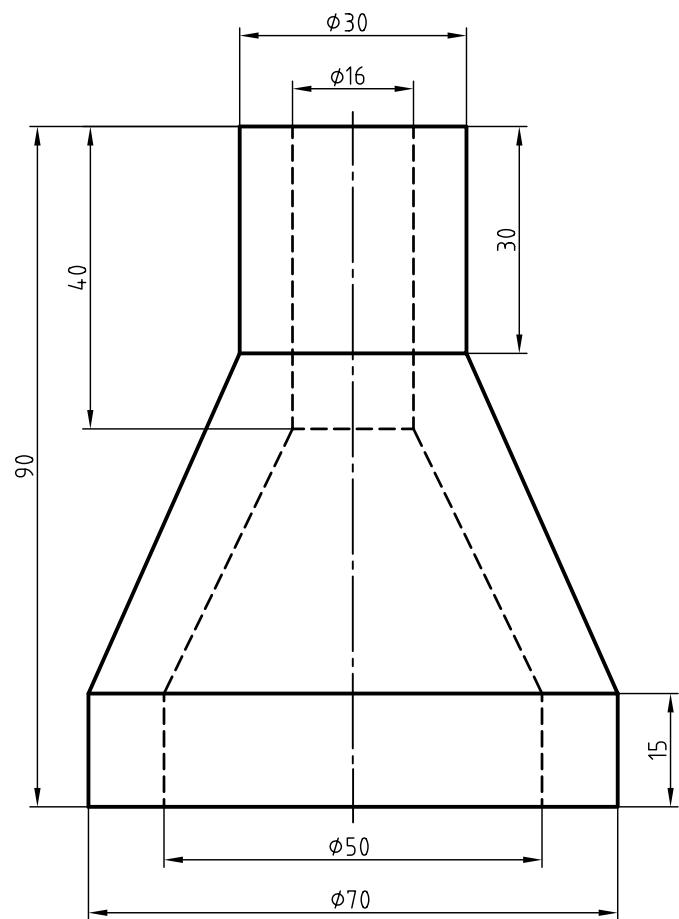
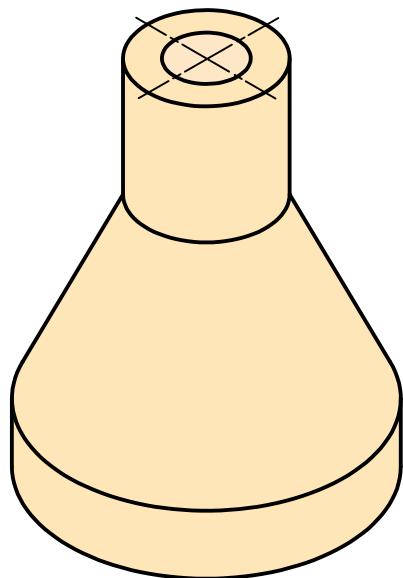
اجزای اندازه را می‌بینید. به نکته‌های زیر دقت کنید.

۱. کلیه‌ی اجزای اندازه با خط نازک ترسیم می‌شود.
۲. خط اندازه نماینده‌ی طول اندازه با مقیاس مربوطه است.
۳. بلندی اعداد $\frac{2}{5}$ است.
۴. فاصله‌ی خط اندازه تا خط اصلی برابر $\frac{7}{5}$ است.

- اندازه‌های افقی، در بالای خط اندازه، قرار می‌گیرد.
- اندازه‌های عمودی در سمت چپ خط اندازه نوشته می‌شود؛ به گونه‌ای که از سمت راست خوانده شود.
- همان‌گونه که مشاهده می‌کنید برای اندازه‌های کمتر از $7/5$ ، مانند 5 و 6 فلش‌ها در بیرون گذاشته شده است.

به نمونه‌ی دیگری از اندازه‌گذاری نگاه کنید:

۱. در زمانی که نمای ارتفاعی استوانه رسم می‌شود، می‌توان به کمک علامت $\emptyset$ ، دایره‌ای بودن را تأکید کرد.
۲. می‌توان روی خط‌چین هم اندازه‌گذاری کرد.

کلاهک برنجی

دستور کار شماره‌ی ۱

تمرین نوشتن حروف و نشانه‌ها

(۴۰ دقیقه)

جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خط‌کش تی
مویی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
۰/۵	مداد نوکی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

۳. مطابق شکل باید حداقل ۵ بار، حروف A-Z

الفبا را با دقت بنویسید.

- همان‌گونه که می‌بینید، شکل حروف ساده است و باید

به همین شکل نوشته شود.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z

۴. در صورت نیاز با چسباندن یک برگ کاغذ دیگر و

ترسیم دوباره‌ی خطها، نشانه‌های داده‌شده در شکل زیر

را به میزان کافی بنویسید.

- این کار تا زمانی ادامه می‌یابد که هنرآموز محترم شما

کفایت آن را تأیید کند.

□ Ø R S x 45° ( ) + - ÷

۵. نتیجه‌ی کار را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم

خود ارائه دهید.

۱. کاغذ A4 را به صورت عمودی بچسبانید.

- کادر و جدول را ترسیم کنید.

- بیست خط نازک ترسیم کنید.

- فاصله‌ی خطها مطابق شکل زیر ۲/۵ و ۱۰ باشد.

- طول خطوط ۱۵۰ در نظر گرفته شود.

۲. مانند شکل زیر و نمونه، شماره‌های داده‌شده را با دقت
کامل بنویسید.

- شماره‌ها باید حداقل ۱۰ بار نوشته شود و به تأیید
هنرآموز محترم برسد.

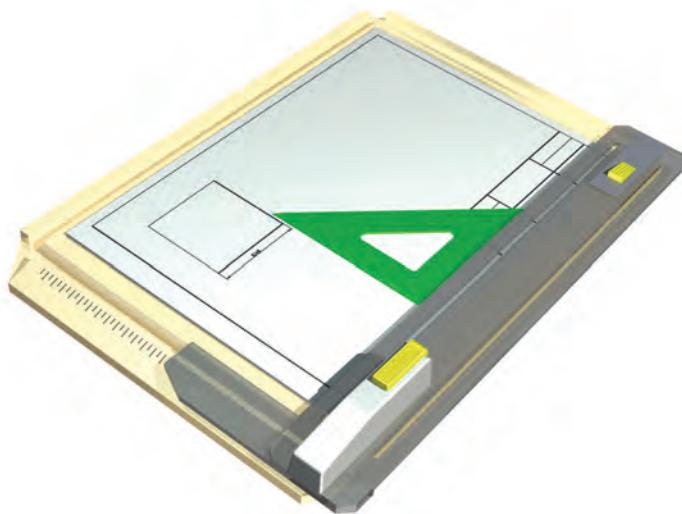
- شماره‌ها هر چه ساده‌تر نوشته شود بهتر است.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

دستور کار شماره‌ی ۲

اندازه‌گذاری

(۳۰ دقیقه)

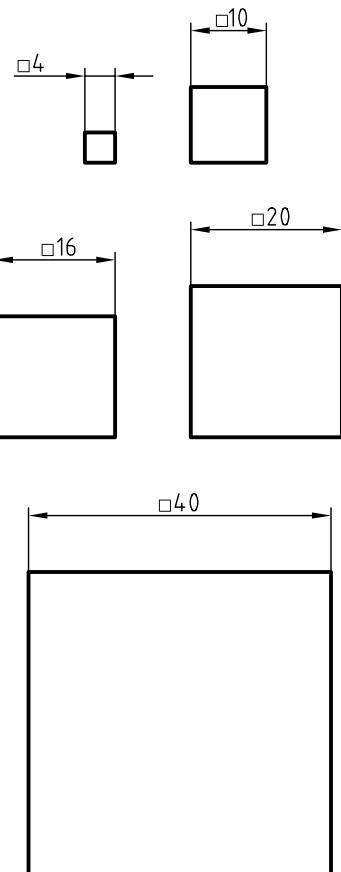

جدول ابزار

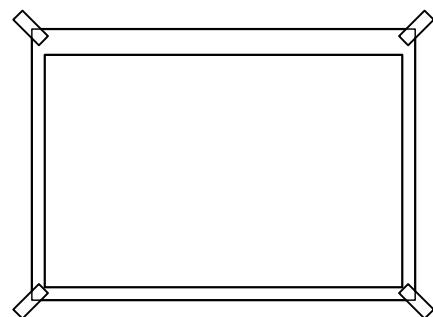
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خط‌کش تی
مویی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
۰/۵	مداد نوکی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل اندازه‌گذاری

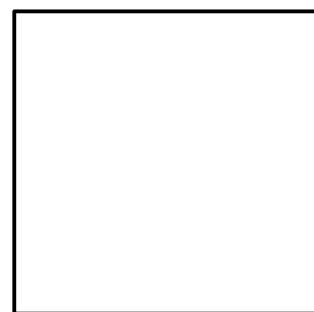
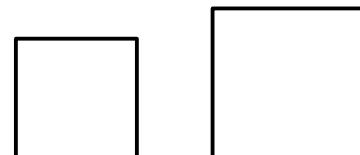
۳. برای هر مربع مطابق شکل اندازه‌گذاری کنید.
 - در این اندازه‌گذاری‌ها باید علامت $\square$ به بلندی نزدیک
 ۲، قرار داده شود.

۱. کاغذ A4 را به صورت افقی بجسبانید.
 کادر و جدول را ترسیم کنید.

۲. پنج مربع جداگانه به اندازه‌های ۴، ۱۰، ۱۶، ۲۰ و ۴۰ ترسیم کنید.

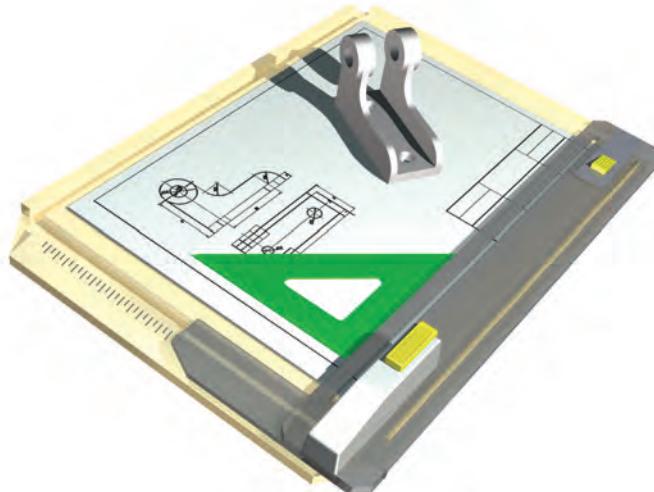
۴. نتیجه‌ی کار را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

دستور کار شماره‌ی ۳

اندازه‌گذاری

(۳۰ دقیقه)

جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خط‌کش تی
موبی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
۰/۵	مداد نوکی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

۱. کاغذ A4 را به صورت افقی بچسبانید.

- دو نمای رو به رو مربوط به یک پایه‌ی آلومنینیمی است. این دو نما را دوباره ترسیم کنید.

- ترسیم نقشه با اندازه‌های داده شده انجام شود.

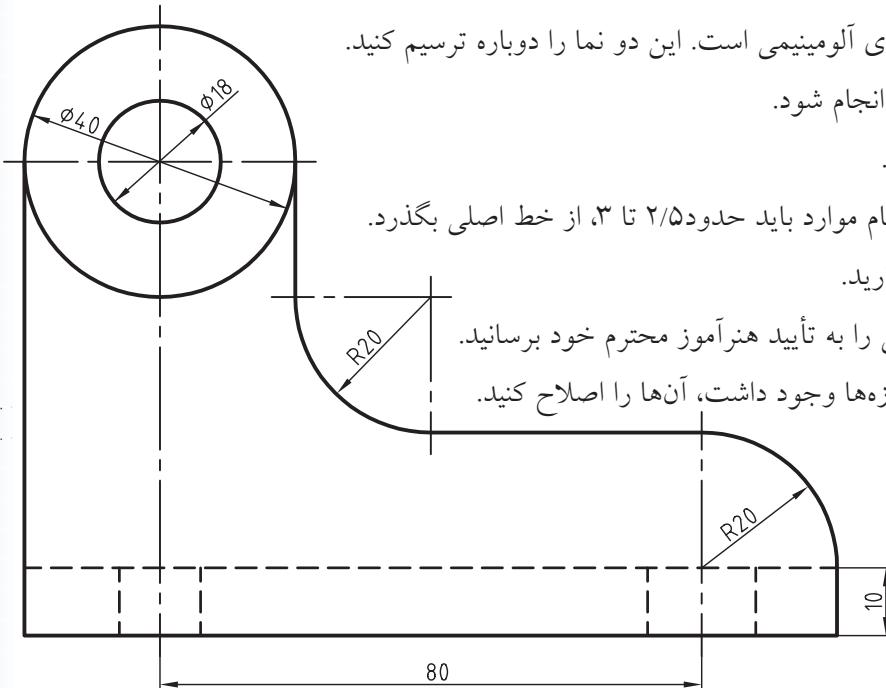
۲. خطوط محور را با دقت رسم کنید.

- دقت کنید که خط‌های محور در تمام موارد باید حدود ۲/۵ تا ۳ از خط اصلی بگذرد.

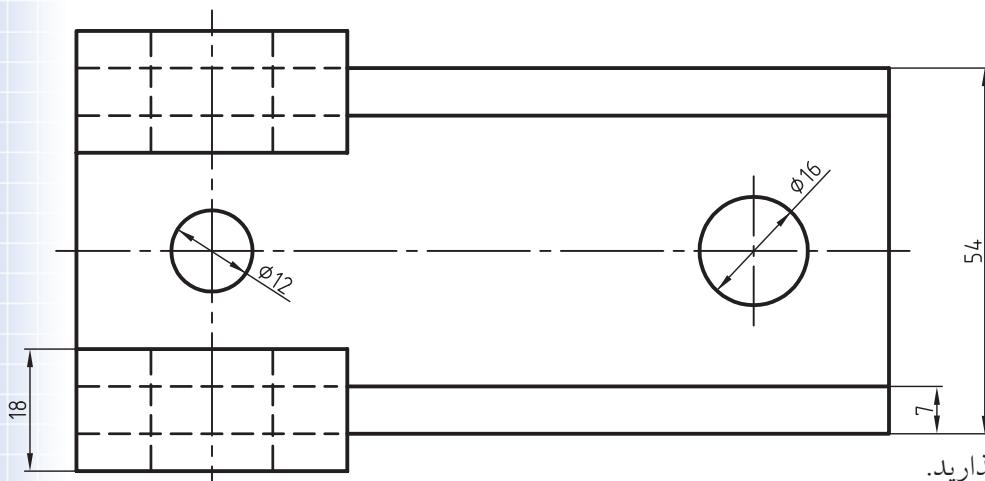
۳. مطابق شکل، خطوط اندازه را بگذارید.

- پس از ترسیم خط‌های اندازه، شکل را به تأیید هنرآموز محترم خود برسانید.

- اگر اشکالی در ترسیم خط‌های اندازه‌ها وجود داشت، آن‌ها را اصلاح کنید.

پایه‌ی آلومنینیمی مقیاس ۱:۱

۴. فلش‌ها را مطابق شکل بالا بگذارید.

- دقت کنید که فلش‌ها حداقل از ۳ بیشتر نشود.

- دقت کنید که پهنای فلش‌ها بیشتر از ۱/۵ نشود.

- نقشه را به تأیید هنرآموز محترم خود برسانید.

- در صورتی که اشکالی موجود نباشد، اندازه‌ها را بنویسید.

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

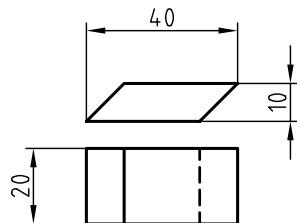
۱. بهترین نمونه برای اندازه‌ی فلش‌ها و جزئیات نقشه همین نقشه‌ی موجود است. می‌توانید همواره کارهایتان را با این نقشه مقایسه کنید.

مقیاس

$$\text{پس: } \frac{\text{اندازه‌های ترسیمی}}{\text{اندازه‌های حقیقی}} = \frac{1}{1} = 1 = \text{مقیاس}$$

در این صورت می‌گوییم، نقشه با مقیاس ۱:۱ ترسیم شده است.

ب) اگر در نقشه‌ی این پاک‌کن، همه‌ی اندازه‌ها را نصف کنیم، به نقشه‌ی زیر خواهیم رسید.

در این نقشه همه‌ی اندازه‌ها نصف اندازه‌ی اصلی هستند؛ پس می‌گوییم، نقشه با مقیاس ۱:۲ رسم شده است. همواره مقیاس نقشه در جدول نوشته می‌شود.

نقشه با هر اندازه‌ای که ترسیم شود، باید اعداد اصلی (ابعاد اصلی) نوشته شود.
نقشه باید با مقیاس استاندارد ترسیم شود.

مقیاس‌های استاندارد: در نقشه‌کشی صنعتی نمی‌توانیم نقشه را با هر مقیاسی که بخواهیم رسم کنیم. بنابراین باید از مقیاس استاندارد استفاده کرد.
در نمودار زیر، مقیاس‌های استاندارد را می‌بینید.

مقیاس واحد ۱:۱

کوچک کردن	بزرگ کردن
-----------	-----------

۲:۱

۱:۲

۵:۱

۱:۵

۱۰:۱

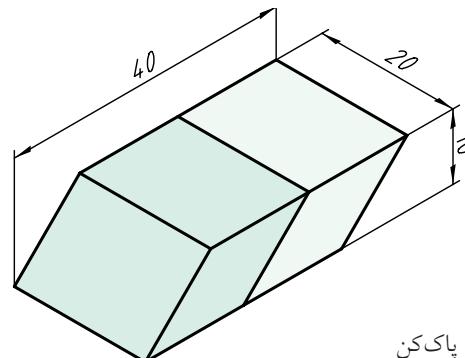
۱:۱۰

چون نمی‌توان بسیاری از قطعات را با اندازه‌های حقیقی آنها رسم کرد (یا خیلی بزرگ هستند یا خیلی کوچک)، باید از «مقیاس» استفاده کرد.

تعريف: مقیاس عبارت است از نسبت اندازه‌ی تصویری بر اندازه‌ی حقیقی. پس:

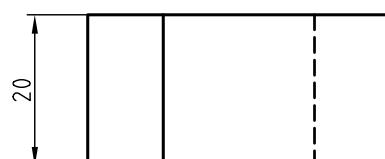
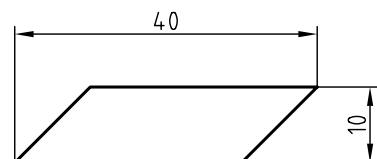
$$\frac{\text{اندازه‌های تصویری}}{\text{اندازه‌های حقیقی}} = \text{مقیاس}$$

به نمونه‌ای توجه کنید.

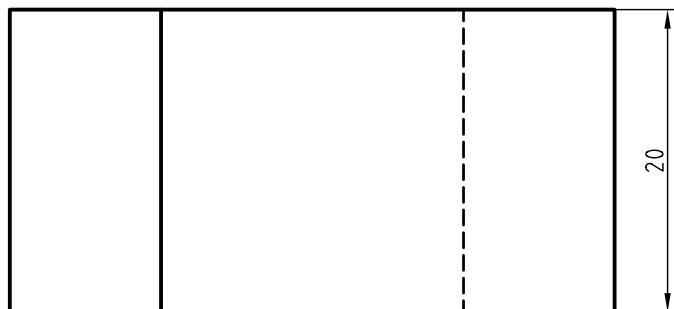
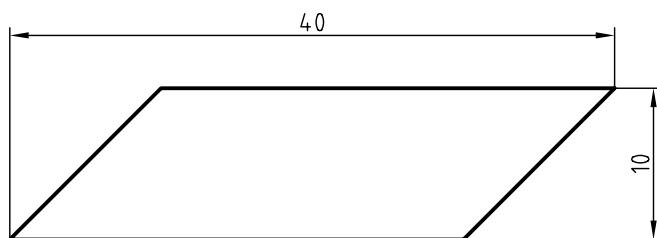
پاک‌کن

الف) اگر نقشه‌ی این پاک‌کن را با مقیاس یک بر یک (با اندازه‌های حقیقی) رسم کنید، شکل زیر را خواهیم داشت.

در این شکل چون اندازه‌های تصویر با اندازه‌های اصلی برابر است، نسبت اندازه‌های تصویر بر اندازه‌های حقیقی برابر ۱ است.

اگر در نقشه‌ی این پاک‌کن، همه‌ی اندازه‌ها را دوباره رسم کنیم، می‌گوییم نقشه را با مقیاس ۱:۲ کشیده‌ایم.

چکیده‌ی مطالب

اصول اندازه‌گذاری

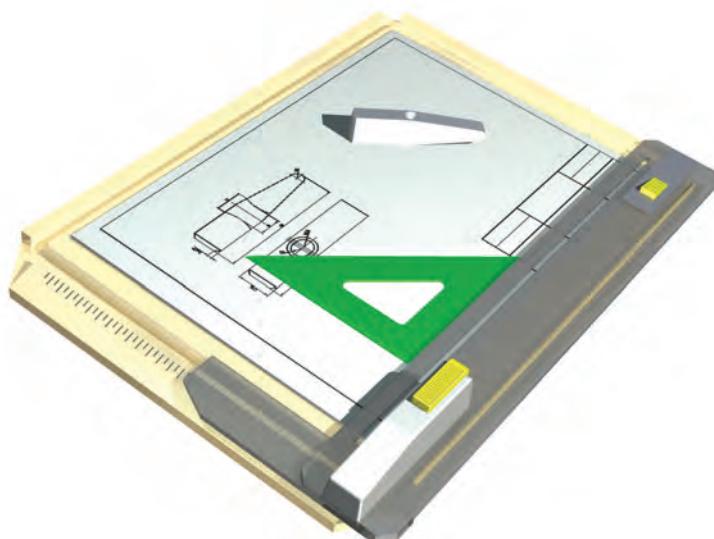
۱. خط اندازه، شماره‌ها، حروف و رابطه‌ها، با خط نازک رسم و نوشته خواهند شد.
۲. بلندی فلش، برابر $2/5$ خواهد بود.
۳. فاصله‌ی خط اندازه تا خط اصلی $7/5$ است.
۴. برای قطردر هر حال از نشانه‌ی $\emptyset$ استفاده می‌شود.
۵. برای شعاع در همه‌ی شرایط از حرف R استفاده خواهد شد.
۶. تعداد اندازه‌ها نباید بیشتر از آنچه که لازم است باشد.
۷. تعداد اندازه‌ها نباید کمتر از آنچه که لازم است باشد.
۸. فلش با طول $2/5$ تا ۳ و زاویه‌ی آن 150° تا 300° خواهد بود (یا پهنه‌ی آن حداقل $1/5$ است).
۹. برای اندازه‌های $7/5$ و بیشتر، فلش‌ها در داخل و برای کمتر از $7/5$ ، فلش‌ها در بیرون گذاشته شود.
۱۰. نقشه را می‌توان با مقیاس‌های $1:2$ ، $1:5$ و $1:10$ کوچک کرد.
۱۱. نقشه را می‌توان با مقیاس‌های $2:1$ ، $5:1$ و $10:1$ بزرگ کرد.

دستور کار شماره ۴

رسم نقشه با مقیاس

(دقیقه ۴۰)

جدول ابزار

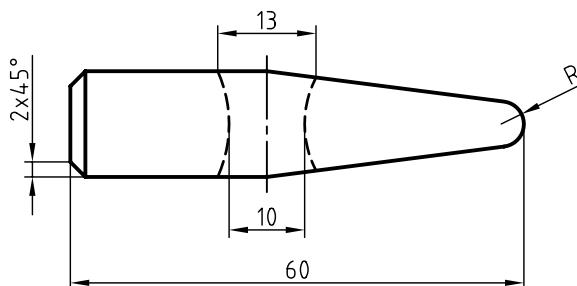
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A۴	کاغذ	ثابت	خط‌کش تی
مویی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
۰/۵	مداد نوکی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

۱. شکل داده شده مربوط به یک سرچکش است.

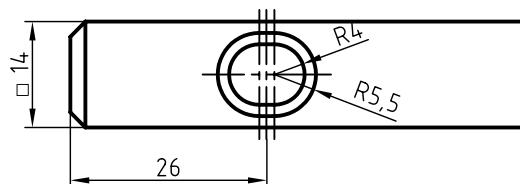
این نقشه با مقیاس ۱:۱ رسم شده است.

کاغذ A4 را روی میز نقشه‌کشی یا تخته نصب کنید.

سرچکش فولادی

مقیاس ۱:۱

۲. این نقشه را دوباره رسم کنید.

- مقیاس برای ترسیم دوباره، ۱:۲ خواهد بود.

- به این ترتیب باید طول چکش را برابر ۱۲۰ در نظر بگیرید.

- پس از ترسیم نقشه، خطوط اندازه را بگذارید.

۳. در صورتی که کار شما مورد تأیید هنرآموز محترم قرار گرفت، می‌توانید کار را ادامه دهید:

- اعداد را بنویسید. توجه کنید که اعداد همان است که روی نقشه داده شده است. برای نمونه ۱۴ در مقیاس ۱:۲ هم

باید ۱۴ نوشته شود. به همین ترتیب، سایر اندازه‌ها از نظر عددی تغییر نخواهد کرد (گرچه از نظر اندازه دو برابر شده است).

- مقیاس ۱:۲ را در جدول بنویسید و جدول را کامل کنید.

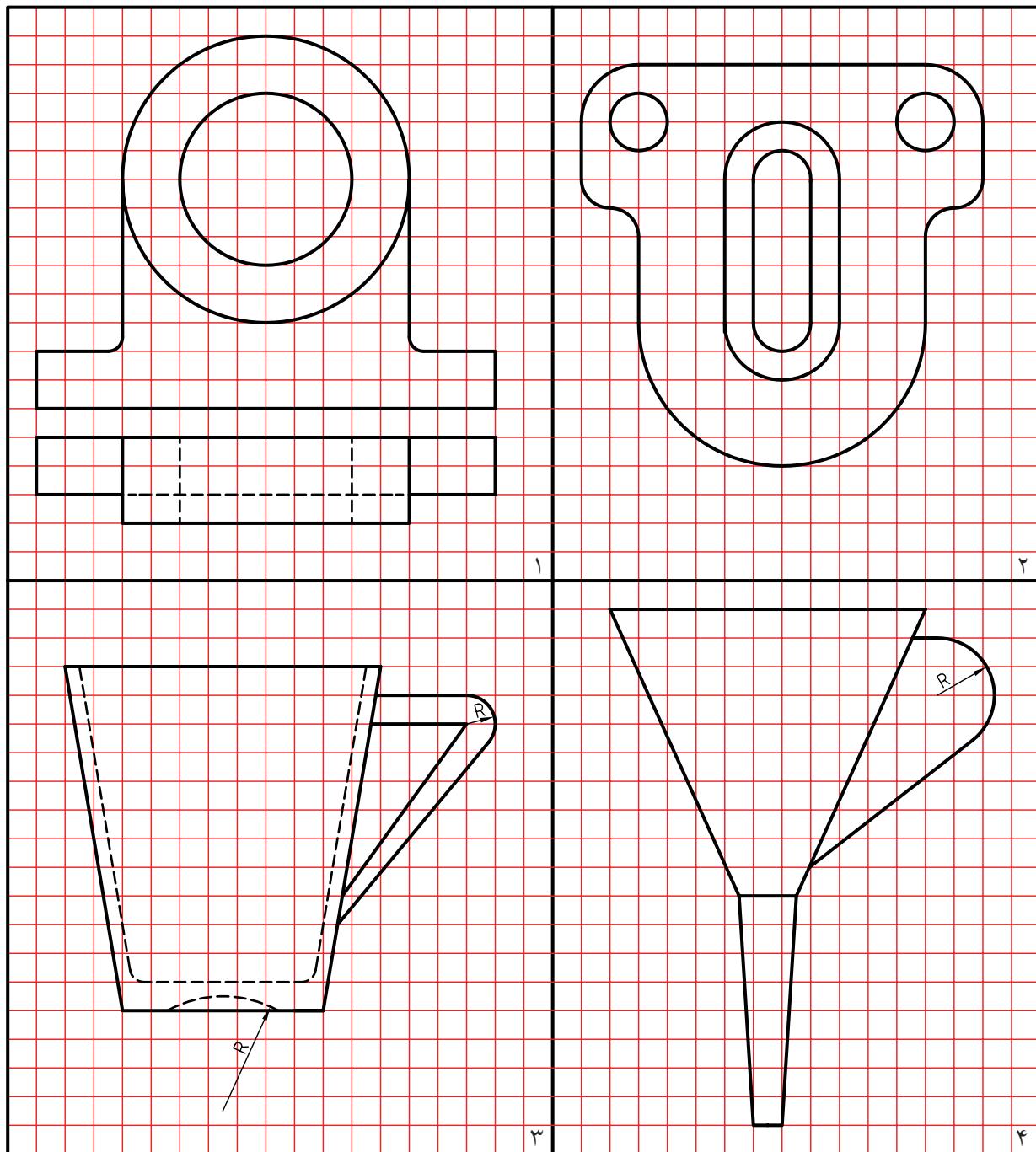
ارزشیابی پایانی

نظری ◀

۱. با ترسیم شکل اجزای اندازه را معرفی کنید.
۲. اندازه‌ی یک خط کمتر از $7/5$ است، فلش‌های اندازه را چگونه می‌گذارید؟
۳. یک دایره ترسیم کنید و آن را اندازه‌گذاری کنید.
۴. با ترسیم شکل اصول مربوط به اندازه‌گذاری را شرح دهید؟
۵. اگر یک قطعه خیلی بزرگ باشد، نقشه‌ی آن را چگونه رسم می‌کنید؟
۶. اگر یک قطعه خیلی بزرگ باشد، نقشه‌ی آن را چگونه رسم می‌کنید؟
۷. اگر یک نقشه‌ی موجود با مقیاس $1:1$ را دوباره با مقیاس $1:2$ رسم کنید، آیا اعداد اندازه‌ی موجود روی آن هم نصف خواهد شد؟

عملی

نقشه‌های داده شده در جدول زیر را ترسیم و اندازه‌گذاری کنید. هر مربع برابر ۵ در نظر گرفته شود. هر نقشه باید روی یک برگ کاغذ A۴ ترسیم شود. مقیاس همه‌ی رسم‌ها ۱:۱ است. خط محور فراموش نشود.

واحد کار سوم: ترسیم برش

◀ هدف کلی: ترسیم برش قطعات ساده

زمان			عنوان توانایی
جمع	عملی	نظری	
۸	۴	۴	ترسیم برش‌های ساده